

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

**«ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΝΟΜΟ»**

Ομάδα Εργασίας

Γρηγόρης Καλαμακίδης, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

Θεόδωρος Σερεμετάκης, Πολιτικός Μηχανικός

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Οικονομολόγος

Γεώργιος Κόκκας, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

Βασίλειος Μπέλλος, Μηχανολόγος Μηχανικός

Ευστράτιος Μάνος, Αρχιτέκτονας Μηχανικός

Ιωάννης Τσιτσόπουλος, Αγρονόμος-Τοπογράφος Μηχανικός

Θεσσαλονίκη, Δεκέμβριος 2015

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Άξονας 1 Ταυτότητα – Φιλοσοφία – Κεντρικές κατευθύνσεις του Νέου Επενδυτικού - Αναπτυξιακού Νόμου	5
Άξονας 2 : Ζητήματα Τεχνικού Σχεδιασμού Νέου Επενδυτικού-Αναπτυξιακού Νόμου	10
2.1 Κεντρικό θεσμικό πλαίσιο ενισχύσεων	10
2.2 Κατηγορίες Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Καθεστώτα ενίσχυσης	10
2.3 Ενισχυόμενες Δραστηριότητες και κλάδοι	13
2.4. Είδη/Μορφές ενισχύσεων	14
2.5 Ποσοστά Ενισχύσεων-Καταβολή της ενίσχυσης	16
2.5.1 Ποσοστά Ενισχύσεων	16
2.5.2 Καταβολή της ενίσχυσης	18
2.6 Επιλέξιμες Δαπάνες	19
2.7 Κάλυψη ίδιας συμμετοχής	22
2.8 Όρια Προϋπολογισμού Επενδυτικών Σχεδίων	22
2.9 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης επενδύσεων	23
Άξονας 3 Διαδικασίες υποβολής υπαγωγής & Παρακολούθησης επενδύσεων	25
3.1 Υποβολή – Διαδικασία Αξιολόγησης	25
3.2 Βαθμολόγηση -Αξιολογικά κριτήρια επενδυτικών σχεδίων	28
3.3. Παρακολούθηση-Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων	28
Άξονας 4: Διοικητική και Διαχειριστική Οργάνωση Νέου Επενδυτικού-Αναπτυξιακού Νόμου.	32
4.1 Ζητήματα διοικητικού-θεσμικού πλαισίου	32
4.2 Όργανα διαχείρισης του Νόμου-Επιτροπές	34
4.3 Ο ρόλος του ΤΕΕ	36
4.4 Δημοσιότητα-Προβολή	38
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	41
Σύνοψη προτάσεων βελτιστοποίησης του νέου Επενδυτικού-Αναπτυξιακού Νόμου.	42

Εισαγωγή

Ο Επενδυτικός-Αναπτυξιακός Νόμος, αποτελεί διαχρονικά, το κυριότερο αναπτυξιακό χρηματοδοτικό εργαλείο της ιδιωτικής οικονομίας. Το περιεχόμενό του αντικατοπτρίζει τη φιλοσοφία και το στίγμα των πολιτικών προτεραιοτήτων και της οικονομικής αντίληψης για το παραγωγικό μοντέλο της χώρας, της εκάστοτε κυβέρνησης.

Ιδιαίτερα στις μέρες μας, όπου η Ελληνική Πολιτεία καλείται να υιοθετήσει ενεργητικές πολιτικές και μεταρρυθμίσεις για την επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας και την προσέλκυση επενδύσεων, η άμεση διαμόρφωση και ενεργοποίησή του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου, μετά από μία περίοδο μακράς στασιμότητας (1,5 χρόνο η χώρα στερείται επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου) καθίσταται πρώτη προτεραιότητα.

Ο νέος επενδυτικός-αναπτυξιακός νόμος πρέπει να συνυπολογίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τη κουλτούρα της Ελληνικής επιχειρηματικότητας, τις πρόσφατες τάσεις του παγκόσμιου επιχειρείν, καθώς και το μετασχηματισμό-καθοδήγηση της κοινωνίας της χώρας από τη κατεύθυνση της κατανάλωσης, στην κατεύθυνση της παραγωγής και καινοτόμου γνώσης.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ως επίσημος σύμβουλος της Πολιτείας και φορέας των Μηχανικών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που συνεχίζουν να αποτελούν τους βασικούς στυλοβάτες του παραγωγικού ιστού της, συμμετέχει ενεργά στο σχετικό διάλογο της Πολιτείας με τους αναπτυξιακούς και επιχειρηματικούς φορείς της χώρας, υποβάλλοντας τις θέσεις και απόψεις του για τον υπό διαμόρφωση νέο επενδυτικό-αναπτυξιακό νόμο της χώρας.

Για το λόγο αυτό η Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ αποφάσισε τη συγκρότηση ομάδας εργασίας η οποία στελεχώθηκε από άτομα με εμπειρία, επάρκεια γνώσεων και υψηλή κατάρτιση στα θέματα επενδύσεων και στήριξης της επιχειρηματικότητας.

Η ομάδα εργασίας, προχώρησε στην παρουσίαση μίας ολοκληρωμένης δέσμης κατευθύνσεων και προτάσεων για το περιεχόμενο του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου της χώρας.

Οι κατευθύνσεις και οι προτάσεις της δομούνται σε τέσσερις άξονες :

Άξονας 1 : Ταυτότητα –Φιλοσοφία Νέου Επενδυτικού Νόμου

Άξονας 2 : Ζητήματα Τεχνικού Σχεδιασμού Νέου Επενδυτικού Νόμου

Άξονας 3 : Διαδικασίες υποβολής υπαγωγής & Παρακολούθησης επενδύσεων.

Άξονας 4: Διοικητική και Διαχειριστική Οργάνωση Νέου Επενδυτικού Νόμου.

Οι Άξονες θα εξειδικευτούν ακόμη περαιτέρω, ευθύς μετά την υποβολή του σχετικού νομοσχεδίου από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

Το κείμενο που ακολουθεί περιέχει , τόσο το αναλυτικό κείμενο των κατευθύνσεων και προτάσεων της Ομάδας Εργασίας, καθώς και μία σύνοψη του στο τέλος αυτού με τη μορφή παραρτήματος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, στην τελική διαμόρφωση του κειμένου, καθοριστικό ρόλο, διαδραμάτισε η συνάντηση των μελών της Ομάδας Εργασίας και της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ στη Θεσσαλονίκη, με το Γ.Γ. Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού κ. Λόη Λαμπριανίδη.

Τέλος, θέλουμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας προς τον Πρόεδρο του ΤΕΕ/ΤΚΜ κ. Παρίση Μπίλλια, καθώς και τη Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ για τη δυνατότητα που μας έδωσαν να συμβάλλουμε στη διαμόρφωση των θέσεων του ΤΕΕ/ΤΚΜ στο συγκεκριμένο ζήτημα και τη μέχρι σήμερα γόνιμη και αγαστή συνεργασία μεταξύ μας.

Η ομάδα εργασίας :

Γρηγόρης Καλαμακίδης, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

Γεώργιος Κόκκας, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

Θεόδωρος Σερεμετάκης, Πολιτικός Μηχανικός

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Οικονομολόγος

Βασίλειος Μπέλλος, Μηχανολόγος Μηχανικός

Ευστράτιος Μάνος, Αρχιτέκτονας Μηχανικός

Ιωάννης Τσιτσόπουλος, Αγρονόμος-Τοπογράφος Μηχανικός

Άξονας 1 Ταυτότητα – Φιλοσοφία – Κεντρικές κατευθύνσεις του Νέου Επενδυτικού - Αναπτυξιακού Νόμου

Καθώς βαδίζουμε στο τέλος της έκτης χρονιάς από την έναρξη της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας με την επανεμφάνιση από τα μέσα του 2015 της ύφεσης της Ελληνικής Οικονομίας, μετά από ένα μικρό, ωστόσο αμφιλεγόμενο ως προς την πραγματική δυναμική του υπόστασης διάλλειμα ανάπτυξης στα τέλη του 2014, εξακολουθεί να παραμένει αδήριτη η ανάγκη υλοποίησης μίας αποτελεσματικής μεταρρυθμιστικής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής για την ανάταξη της Ελληνικής Οικονομίας.

Η εφαρμογή στην πράξη ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου διαρθρωτικών πολιτικών με επίκεντρο την επιχειρηματικότητα και οδηγό τις επενδύσεις αποτελεί την αναγκαία και ικανή συνθήκη για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας που είναι και το ζητούμενο.

Η Ελλάδα, καλείται να ξαναχτίσει την επιχειρηματική της ταυτότητα και κουλτούρα πάνω σε νέες βάσεις και θεμέλια που θα δίνουν προοπτική ειδικά για τη νέα γενιά μετατρέποντας τη σημερινή στασιμότητα και επενδυτική άπνοια στην αναγέννηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στη δημιουργία μίας νέας γενιάς επιχειρηματιών που θα δρα σε ένα φιλικό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις. Στη ανάδειξη ενός νέου επιχειρηματικού προτύπου το οποίο βασίζεται στην ανταγωνιστικότητα, στην ποιότητα, στον εξωστρεφή προσανατολισμό, στην καινοτομία, στην παραγωγική αναδιάρθρωση και αύξηση της παραγωγικότητας, στην πράσινη επιχειρηματικότητα, στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, στην τεχνολογική ανάπτυξη και υπεροχή, στην ανάδειξη της επιχειρηματικής αριστείας, στη δημιουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δικτύων, προσαρμοσμένων στο νέο τοπίο που διαμορφώνει η νέα οικονομία της γνώσης με παράλληλη **αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που συνεχίζει να αποτελεί το διαρκές συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας.**

Σημείο αναφοράς των παραπάνω είναι οι επιχειρήσεις και οι επενδύσεις. Χρειαζόμαστε τις επιχειρήσεις και ειδικότερα τις ημεδαπές, γιατί αυτές είναι που μπορούν να δώσουν ώθηση στην οικονομία. Να δημιουργήσουν πλούτο. Να προχωρήσουν σε επενδύσεις που αποτελούν πρώτιστη προτεραιότητα. Να δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης σε μία χώρα που η ανεργία ειδικά στους νέους αποτελεί το κυριότερο κοινωνικό πρόβλημα.

Οι εν λόγω στρατηγικές στοχεύσεις θα επιφέρουν την επίτευξη μίας ισόρροπης, βιώσιμης και ανθρωποκεντρικής ανάπτυξης, και το **μετασχηματισμό** της Ελληνικής Οικονομίας από μία

καταναλωτική οικονομία κλειστού τύπου σε μία παραγωγική ανταγωνιστική οικονομία ανοικτών οριζόντων. Μία οικονομία που θα κατέχει σημαντική θέση στις διεθνείς αλυσίδες αξίας με παράλληλη αναδιάρθρωση της παραγωγικής της βάσης ενάντια στην αυξανόμενη αποεπένδυση, στην ανεργία, στη συνεχή υποβάθμιση της παραγωγικής βάσης της χώρας και το κυριότερο στην απώλεια ικανού επιστημονικού και ερευνητικού προσωπικού.

Έχοντας δεδομένη την κρίσιμη οικονομική συγκυρία που διέρχεται η χώρα μας, ο υπό διαμόρφωση επενδυτικός νόμος για την ανάπτυξή της, αποτελεί ευκαιρία αλλά και το κύριο εργαλείο, για την ανατροπή του υφιστάμενου αρνητικού επενδυτικού κλίματος και την υλοποίηση επενδύσεων που θα συμβάλλουν στην ανάκαμψη της Ελληνικής Οικονομίας.

Ωστόσο, η διαμόρφωσή του θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα από την εφαρμογή και υλοποίηση των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων (1262/1982, 1892/90, 2601/98, 3299/2004, 3908/2011, 4146/2013) τα οποία σε επίπεδο επίτευξης βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και περιφερειακής σύγκλισης και συνοχής, κρίνονται ισχνά.

Επίσης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους **ρεαλιστικά διαθέσιμους πόρους** για τα επόμενα χρόνια, διότι αυτό το κρίσιμο μέγεθος θα καθορίσει το είδος, το ύψος, την ένταση και την κατανομή των ενισχύσεων.

Κατά συνέπεια, ο επιχειρησιακός σχεδιασμός, η οργάνωση και η λειτουργία του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου αποτελούν κομβικά σημεία για την επιτυχή εφαρμογή του και θα πρέπει να υπηρετούν απόλυτα τις προτεραιότητες του νέου αναπτυξιακού και παραγωγικού μοντέλου που αναφέρθηκε παραπάνω.

Επιπρόσθετα των ανωτέρω επισημάνσεων, η νέα φιλοσοφία, οι νέες προτεραιότητες, η νέα στρατηγική και κυρίως η νέα επιχειρησιακή υλοποίηση που θα διέπουν το νέο νόμο και τις επενδύσεις που θα ενταχθούν σε αυτόν θα πρέπει να ενσωματώνουν τα κάτωθι χαρακτηριστικά :

- **Συσχέτιση** αναπτυξιακών στόχων και στρατηγικού προσανατολισμού με την ταυτότητα των ενισχυόμενων επενδύσεων λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση της περιφερειακότητας.
- **Έμφαση** στην παραγωγική αναδιάρθρωση και στην ανάδειξη της εξωστρεφούς και καινοτόμας ταυτότητας των επιχειρήσεων με την χρηματοδότηση επενδύσεων ανταγωνιστικής στρατηγικής διαφοροποίησης, σε συνδυασμό με την ανταγωνιστική στρατηγική κόστους.

- **Διαμόρφωση** καθεστώτων ενίσχυσης που θα αποτελούν πραγματικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις.
- **Σαφές, συνεκτικό ευέλικτο και αποτελεσματικό** θεσμικό πλαίσιο, βασισμένο στο δίπτυχο απλότητα & αποτελεσματικότητα (π.χ. στα πρότυπα/νόρμες/θεσμούς της φιλοσοφίας του HORIZON 2020) αποφεύγοντας γκρίζες διατάξεις, επικαλύψεις υπουργικών αποφάσεων, και την ανάγκη έκδοση πολλών προεδρικών διαταγμάτων, καθώς επίσης με την ενσωμάτωση όσο το δυνατό περισσότερων ρυθμίσεων που απαιτούνται για την απρόσκοπτη υλοποίησή του. Με την υποβολή του σχεδίου νόμου είναι απαραίτητο να υποβληθούν σε διαβούλευση και οι αναγκαίες εφαρμοστικές υπουργικές αποφάσεις που θα αναφέρονται στο νομοσχέδιο προκειμένου να αποφευχθεί η περαιτέρω καθυστέρηση στην εφαρμογή του νόμου.
- **Αυστηρή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων** τόσο από τις επιχειρήσεις όσο και από τους φορείς διαχείρισης του Νόμου, παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης των επενδύσεων.
- **Πολυδιάστατο πλαίσιο ενισχύσεων τομέων της οικονομίας** που θα λαμβάνει υπόψη του εκτός των άλλων τους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας που έχουν αναδειχθεί σε πανελλαδικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσα από πρόσφατες μελέτες διεθνών και εγχώριων οργανισμών και επίσης θα εξαντλεί όλα τα ευνοϊκά περιθώρια των κανόνων και κανονισμών της Ε.Ε.
- **Έμφαση σε επενδύσεις που επιφέρουν σαφώς μετρήσιμο αναπτυξιακό αποτέλεσμα σε επίπεδο παραγωγής και υπηρεσιών, τόσο στην ίδια την επιχείρηση, όσο και ευρύτερα στην τοπική και εθνική οικονομία.**
- **Διαχωρισμός με προσδιορισμό σαφών κριτηρίων** στην επιλογή των επενδύσεων του νέου νόμου από τις επενδύσεις που θα υλοποιηθούν μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και στοχεύουν περισσότερο στον απλό εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων αλλά και στην στήριξη των πρώτων σταδίων λειτουργίας μίας επιχείρησης. Ο νέος επενδυτικός νόμος πρέπει να κινείται παράλληλα με τις επενδύσεις των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων στήριξης της επιχειρηματικότητας του νέου ΕΣΠΑ και όχι να είναι ευθέως ανταγωνιστικός με αυτά. Οι επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του νέου νόμου πρέπει να βελτιώσουν αισθητά την κατάσταση της χώρας στους δείκτες ανταγωνιστικότητας των καταλόγων του ΟΑΣΑ και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

- **Αξιοποίηση** όλων των διαθέσιμων χρηματοοικονομικών εργαλείων λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της επένδυσης αλλά και της φυσιογνωμίας της επιχείρησης.
- **Ικανή** διαχειριστική οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών με προτεραιότητα στην **αποκέντρωση, τη διαφάνεια** σε όλα τα στάδια διαχείρισης του Νόμου, την αποτελεσματικότητα, **την προσαρμοστικότητα στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, τη λογοδοσία, την ευέλικτη οργάνωση και τον περιορισμό της άσκοπης γραφειοκρατίας σε συνδυασμό με τη θεσμοθέτηση κοινότητας στελεχών** (επιτελικά στελέχη του δημοσίου, αξιολογητές, ελεγκτές, στελέχη Ενδιάμεσης Φορέων Διαχείρισης εφόσον συμμετάσχουν στη διαδικασία διαχείρισης, κ.λ.π.) που εμπλέκονται σε όλα τα στάδια υλοποίησης μίας επένδυσης για την καλύτερη παρακολούθηση εφαρμογής του νόμου, καθώς και της **δημοσίευσης περιοδικών αναφορών παρακολούθησης της πορείας εφαρμογής του νόμου με τη μορφή ανοικτών δεδομένων.**
- Η στήριξη της απασχόλησης μέσω της **θέσπισης μία νέας αντίληψης στη σχέση: υλοποίηση επένδυσης-δημιουργία θέσεων εργασίας**, όπου οι τυχόν υποχρεώσεις των επιχειρήσεων θα έχουν **χαρακτήρα κινήτρου** για τον επενδυτή για την επίτευξή τους και όχι κατ' ανάγκη αυστηρά τιμωρητικό χαρακτήρα σε περίπτωση απόκλισης/μη επίτευξης.
- **Επαρκής και σταθερή** χρηματοδότηση του Νόμου ακόμη και με τη χρήση σύγχρονων μοντέλων και ταμείων μόχλευσης της χρηματοδότησης.
- **Ανάδειξη** της στήριξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) σε κεντρικό σημείο αναφοράς του νέου επενδυτικού νόμου, καθώς οι ΜμΕ που αποτελούν το υγιές κύτταρο, τη ραχοκοκαλιά του παραγωγικού ιστού της εθνικής οικονομίας, έχουν πληγεί καίρια από την ύφεση και την εφαρμογή των μνημονιακών πολιτικών.
- **Έμφαση στην οικονομική δυνατότητα κάλυψης της ίδιας συμμετοχής των υφιστάμενων επιχειρήσεων**, ώστε να μειωθεί το φαινόμενο αδυναμίας υλοποίησης εγκεκριμένων επενδύσεων εξαιτίας αδυναμίας χρηματοδότησης των επενδυτικών δαπανών.
- **Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων** σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, εφόσον δεν ανταγωνίζονται άμεσα τις δημόσιες υποδομές.
- **Υλοποίηση άμεσων δράσεων και εργαλείων τεχνικής βοήθειας και διάχυσης της γνώσης των φορέων διαχείρισης του Νέου Επενδυτικού Νόμου**, με στόχο τη βέλτιστη επικοινωνία και υποστήριξη των επενδυτών για την απρόσκοπτη υλοποίηση των επενδύσεων.

- **Ενεργή συμμετοχή του ΤΕΕ** το οποίο οφείλει να ενεργοποιήσει με χρονικούς και τεχνοοικονομικούς κανόνες (όχι ατέρμονες διαβουλεύσεις) το δημόσιο διάλογο στα Τεχνικά θέματα/ζητήματα/προβλήματα του νέου επενδυτικού νόμου στην προσπάθεια μετεξέλιξης του σε θεσμικό-επιτελικό Φορέα Διαχείρισης Τεχνικών Θεμάτων που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος.
- **Επικαιροποίηση και ευελιξία** του αναγκαίου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που επιδρά σημαντικά στην επιτυχή έναρξη και υλοποίηση μίας επένδυσης, προς όφελος των επενδυτών στους τομείς του χωροταξικού σχεδιασμού, της αδειοδότησης των επιχειρήσεων, των επιχειρηματικών υποδομών και των δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας.
- **Θέσπιση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου κινήτρων για επενδύσεις.**

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά εξειδικεύονται στους υπόλοιπους τρεις (3) άξονες της πρότασης του ΤΕΕ/ΤΚΜ που θα αναλυθούν στη συνέχεια.

Η σύνθεση και αποτελεσματική διαχείριση των ανωτέρω πολιτικών θα επιφέρει σημαντικά θετικά αποτελέσματα στην τόνωση της ελληνικής οικονομίας και στην έναρξη μίας θετικής πορείας ανάπτυξης της χώρας με δυναμικά χαρακτηριστικά, προσφέροντας σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες προς αξιοποίηση.

Άξονας 2 : Ζητήματα Τεχνικού Σχεδιασμού Νέου Επενδυτικού-Αναπτυξιακού Νόμου

2.1 Κεντρικό θεσμικό πλαίσιο ενισχύσεων

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο πάνω στο οποίο προτείνεται να βασίζονται οι ενισχύσεις του νέου νόμου είναι :

- Ο εγκεκριμένος χάρτης για τις Περιφερειακές Ενισχύσεις της ΕΕ (2013/C 209/01).
- Ο εγκεκριμένος χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων 2014-2020 για την Ελλάδα (SA 38540/2014(N)/7-5-2014).
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.

Δεδομένου ότι, για τον καθορισμό των κινήτρων περιφερειακού χαρακτήρα για το σύνολο της χώρας, ελήφθη υπόψη το Περιφερειακό ΑΕΠ της τριετίας 2007-2009, στην οποία έχει μειωθεί πάνω από 25% από την αρχή της κρίσης, θα πρέπει να καταβληθεί από την Πολιτεία κάθε δυνατή προσπάθεια αναθεώρησης του χάρτη ενισχύσεων ανά νομό και Περιφέρεια, τον Ιούνιο του 2016, όπως εξάλλου προβλέπεται από τους σχετικούς κανονισμούς της Ε.Ε.

2.2 Κατηγορίες Ενισχυόμενων Επιχειρήσεων/Καθεστώτα ενίσχυσης

Είναι γνωστό ότι, η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων της χώρας είναι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και ειδικότερα, σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΕ, ανήκουν στην κατηγορία των Πολύ

Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων. Όπως τονίσθηκε προηγουμένως στις βασικές κατευθύνσεις και τη φιλοσοφία του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου, πρέπει να δοθεί έμφαση σε επιχειρήσεις που παρουσιάζουν δυναμική και αναπτύσσονται σε κλάδους που εμπεριέχουν στοιχεία καινοτομίας και εξωστρέφειας.

Σε κάθε περίπτωση, οι κατηγορίες/καθεστώτα ενίσχυσης δεν θα πρέπει να έχουν ως βασική αρχή τη διάκριση του μεγέθους της επιχείρησης. Σίγουρα, η διάκριση σε μεγάλες/ μικρές/πολύ μικρές επιχειρήσεις θα πρέπει να εστιάζεται στο είδος της ενίσχυσης, τις δαπάνες που θα χρηματοδοτούνται και το ποσοστό ενίσχυσης. Επίσης η εν λόγω διάκριση μπορεί να εφαρμοσθεί σε συνδυασμό με γεωγραφικά-τοπικά κριτήρια (περιφερειακή παραμετροποίηση) και επιμέρους ποιοτικά χαρακτηριστικά (κριτήρια απόδοσης). Για παράδειγμα, σε περιοχές με χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα να αποτρέπεται η ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων ενώ σε περιοχές με υψηλό δυναμικό τουρισμού ή πρώτης ύλης ή κατάλληλων ανθρώπινων πόρων (δεξιοτήτων) να ενισχύεται ανάλογα το επιχειρείν για πλήρη αξιοποίηση-απορρόφηση αυτών των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.

Επίσης, στο πλαίσιο σαφούς διάκρισης από τα προγράμματα ενίσχυσης επιχειρηματικότητας του ΕΣΠΑ 2014-2020, συνίσταται η απαγόρευση ενίσχυσης ατομικών επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών και η θέσπιση οικονομικών κριτηρίων (π.χ. κύκλος εργασιών) για τη συμμετοχή μίας υφιστάμενης επιχείρησης στα κίνητρα του νόμου. Αντίστοιχα κριτήρια θα πρέπει να θεσμοθετηθούν για την συμμετοχή μία υπό σύσταση και start up επιχείρησης στα κίνητρα του νέου νόμου

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει στο πλαίσιο της παροχής ουσιαστικών κινήτρων του νέου νόμου, να παρέχεται η δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας εφόσον δεν ανταγωνίζονται άμεσα τις δημόσιες υποδομές.

Με βάση τις ανωτέρω επισημάνσεις προτείνονται να υπάρχουν τα κάτωθι καθεστώτα ενίσχυσης που να αφορούν :

Στην ενίσχυση σχεδίων γενικής επιχειρηματικής ανάπτυξης τοπικού και περιφερειακού χαρακτήρα όπου θα περιλαμβάνεται τόσο ο εκσυγχρονισμός και παραγωγική αναβάθμιση, όσο και η ίδρυση επιχειρήσεων .

Στην ενίσχυση σχεδίων υψηλής και εξειδικευμένης τεχνολογικής ανάπτυξης και έρευνας καθώς και καινοτομικής υπεροχής (τεχνολογική/επιχειρηματική καινοτομία) για την παραγωγή αποκλειστικά νέων προϊόντων/υπηρεσιών (π.χ. κλάδοι βιομηχανίας, υλικών,

πληροφορικής, υγείας, φαρμακοβιομηχανίες, κ.λ.π.) όπου θα δίνεται η δυνατότητα μεταξύ των άλλων ενίσχυσης δημιουργίας spin off εταιρειών, και εργαστηρίων.

Στην ενίσχυση της δυνατότητας αξιοποίησης επιχειρήσεων που έμειναν ανενεργές και δύναται να μετεξελιχθούν σε παραγωγικές μονάδες, μέσω της υποβολής ολοκληρωμένου σχεδίου αναδιάρθρωσης και βιωσιμότητας της επιχείρησης για το σύνολο αυτής, και όχι για μεμονωμένα τμήματά της.

Στην ενίσχυση σχεδίων που αποσκοπούν στη δημιουργία δικτυώσεων, clusters και γενικότερα ολοκληρωμένα σχέδια εξωστρεφούς προσανατολισμού για τη δημιουργία αλυσίδων προστιθέμενης αξίας – Συνεργατικών συνεταιρισμών και Δικτυώσεων (περιλαμβάνεται και ο τομέας μεταποίησης αγροτικών προϊόντων). Ωστόσο θα πρέπει να επισημανθεί ότι για τα Επιχειρηματικά Δίκτυα, το clustering και τις spinoff η ισχύουσα εμπειρία δείχνει ότι δεν είχαν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα έως σήμερα, οπότε η ενίσχυσή μεμονωμένων σχεδίων επιχειρήσεων εν αντιθέσει με επιχειρηματικούς συνεργατισμούς και φορείς (π.χ. Coralia) να απαιτεί την ύπαρξη συγκεκριμένων προϋποθέσεων για την ενίσχυσή τους.

Στην ενίσχυση σχεδίων για την μετεγκατάστασή τους σε οργανωμένους χώρους υποδοχής (ΒΕΠΕ, ΒΙΠΕ, Τεχνολογικά Πάρκα,...).

Στην ενίσχυση σχεδίων νεοφυών επιχειρήσεων (στο σχεδιασμό θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι τομείς ενίσχυσης καθώς όπως δείχνουν όλες οι έρευνες παρουσιάζονται υψηλά ποσοστά θνησιμότητας σε σύντομο χρονικό διάστημα).

Στην ενίσχυση του τουριστικού και πολιτιστικού αποθέματος της χώρας με έμφαση στο θεματικό τουρισμό (ιαματικός, υγείας, θρησκευτικός, εναλλακτικός, ...).

Στην μείωση του ενεργειακού κόστους, την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας υποδομών, και την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής παραγωγικής διαδικασίας για την παραγωγή φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων και υπηρεσιών.

Στην ενίσχυση και ανάπτυξη logistics.

Στην ενίσχυση της μεταποιητικής αγροτικής παραγωγής (σε επίπεδο γενικής επιχειρηματικότητας, εξωστρεφούς προσανατολισμού και δικτύωσης, clusters)

Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων σε εκτάσεις που θα παραχωρούνται από το Ελληνικό Δημόσιο, ώστε να αξιοποιηθεί αποδοτικά η νεκρή/απαξιωμένη ακίνητη περιουσία.

Τέλος, θεωρούμε ότι, θα πρέπει να αποτραπεί η δυνατότητα ενίσχυσης προβληματικών επιχειρήσεων.

Σχετικά με την ύπαρξη ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης στον τομέα του λιανικού εμπορίου που αποτελεί διαχρονικό αίτημα του εμπορικού κόσμου η ένταξή του σε καθεστώς ενίσχυσης θα πρέπει να εξετασθεί υπό το πρίσμα ένταξης του σε στρατηγικές επενδύσεις που στοχεύουν σε υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας στον τομέα των ηλεκτρονικών/ψηφιακών αγορών και εφαρμογών με τη χρήση κατάλληλων συστημάτων.

Συμπερασματικά, τα καθεστώτα ενίσχυσης που θα διαμορφωθούν, θα πρέπει αφενός να αποτελούν ελκυστικό κίνητρο για τις επιχειρήσεις εντός και εκτός χώρας να επενδύσουν και αφετέρου να είναι σε άμεση σύνδεση με το στρατηγικό προσανατολισμό του νόμου και των επενδύσεων που θα χρηματοδοτήσει, δίνοντας παράλληλα έμφαση στη περιφερειακή διάσταση του νόμου.

2.3 Ενισχυόμενες Δραστηριότητες και κλάδοι

Σε σχέση με τις δραστηριότητες και τους κλάδους που θα ενισχύονται, ο νέος επενδυτικός-αναπτυξιακός νόμος πρέπει να ενσωματώνει τη διάσταση της πολυτομεακής ενίσχυσης, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις της Ομάδας Εργασίας για τα καθεστώτα ενίσχυσης, τις μελέτες των ΚΕΠΕ, ΙΟΒΕ, Mc Kinsey, ΕΣΠΑ (ειδικά εκτός των στρατηγικών του στόχων και το ΕΠ ΕΠΑνΕΚ), καθώς και τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευση (RIS3) τόσο σε Εθνικό όσο και σε Περιφερειακό Επίπεδο.

Ειδικά για τα καθεστώτα ενίσχυσης με α/α 2,4,6 (όπως αναφέρθηκαν προηγουμένως), η εν λόγω επισήμανση θα πρέπει να αποτελεί αποκλειστικό κριτήριο για τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων που θέλουν να ενταχθούν σε αυτά.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αποφευχθεί η ενίσχυση κλάδων στη λογική της επιδοματικής πολιτικής. Οι ενισχυόμενες επενδύσεις πρέπει να δίνουν έμφαση στην παραγωγική αναδιάρθρωση και στην ανάδειξη της εξωστρεφούς και καινοτόμου ταυτότητας των επιχειρήσεων μέσω της παραγωγής υψηλής αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, βρισκόμενες σε πλήρη αρμονία με το νέο επιχειρηματικό και παραγωγικό μοντέλο της χώρας. Επίσης, να επιφέρουν σαφώς μετρήσιμο αναπτυξιακό αποτέλεσμα σε επίπεδο παραγωγής και υπηρεσιών, τόσο στην ίδια την επιχείρηση, όσο και ευρύτερα στην τοπική και εθνική οικονομία. Κατά συνέπεια απαιτείται η ενίσχυση επενδύσεων ευρείας κλίμακας που θα ενσωματώνουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά με παράλληλη εξασφάλιση εκ των προτέρων της κάλυψης της ίδιας συμμετοχής τους.

Λόγω του γεγονότος ότι, ο Τουρισμός αποτελεί σημαντικό τομέα ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος τόσο για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, όσο και για άλλες Περιφέρειες της χώρας (π.χ. Κρήτη, Νότιο Αιγαίο, Ιόνιο) η ενίσχυσή του θα πρέπει να συνεχισθεί, κυρίως στις μορφές εναλλακτικού τουρισμού. τεθεί σε υψηλή προτεραιότητα. Ωστόσο, θα πρέπει να αρθούν τα τυχόν εμπόδια που υπάρχουν για την ανέγερση νέων ξενοδοχειακών μονάδων σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας, όπως π.χ, στη Θεσσαλονίκη, στη Θάσο, και στη Χαλκιδική.

Γενικότερα τα ζητήματα ενίσχυσης κατασκευής/επέκτασης/εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων στην Κεντρική Μακεδονία προτείνεται να διασυνδεθούν μέσω δεικτών (ποσοτικών και ποιοτικών) με το θεματικό Τουρισμό.

Αντίστοιχα υψηλής προτεραιότητας ειδικά για την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί ο κλάδος της Πληροφορικής και της Μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.

Επιπρόσθετα ιδιαίτερη σημασία για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει η ενίσχυση των ΑΠΕ και γενικότερα των ενεργειακών επενδύσεων. Τα θέματα ΑΠΕ πρέπει να αξιολογούνται ως υποσύνολα ευρύτερων οικοσυστημάτων τα οποία εξυπηρετούν, ήτοι να ενισχύεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα αλλά με βάση την ποσοτική επιρροή της στη διαχείριση στερεών αποβλήτων της περιοχής λειτουργίας της εκάστοτε μονάδας αλλά και του συνολικού ενεργειακού ισοζυγίου.

Τέλος προκρίνεται η ενίσχυση των συστημάτων ΣΗΘΥΑ (Συμπααραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας), όπου εννοείται η συμπααραγωγή με αποδοτικότητα τουλάχιστον 10%, καθώς και η συμπααραγωγή από μονάδες μικρής (≤ 1 MWe) και πολύ μικρής (≤ 50 kWe) κλίμακας, που εξασφαλίζει την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας ανεξαρτήτως αποδοτικότητας.

2.4. Είδη/Μορφές ενισχύσεων

Ως προς το είδος των ενισχύσεων, όλες οι μορφές ενισχύσεων (φοροαπαλλαγές, επιχορηγήσεις, leasing, αφορολόγητα αποθεματικά, δάνεια, υπεραποσβέσεις, εγγυήσεις, seed capital, επιδότηση επιτοκίου, δάνεια συνεπένδυσης, δάνεια επιμερισμού ρίσκου, εγγυήσεις χαρτοφυλακίων, κ.λ.π. εργαλεία χρηματοοικονομικής τεχνικής) είναι αποδεκτές.

Η ομάδα εργασίας θεωρεί σημαντικό το γεγονός ότι, θα πρέπει να υπάρχει διασύνδεση των μορφών ενίσχυσης με το μέγεθος, τον κλάδο, την περιοχή εγκατάστασης και το καθεστώς ενίσχυσης της κάθε επιχείρησης.

Η επιχορήγηση για τα καθεστώτα γενικής επιχειρηματικής ανάπτυξης, τις νέες και τις επιχειρήσεις που είναι εγκαταστημένες σε παραμεθόριες-απομακρυσμένες περιοχές της χώρας επιχειρήσεις είναι σημαντική.

Το κίνητρο της επιδότησης κεφαλαίου προτείνεται να είναι πιο ισχυρό σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, και σε νέες επιχειρήσεις (ως 5 ετών). Αντίθετα στις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις καθώς και στις επιχειρήσεις άνω των 5 ετών, το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής να είναι πιο ισχυρό.

Επίσης η δυνατότητα χρήσης της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) θα πρέπει να παραμείνει ισχυρό κίνητρο ανεξάρτητα από το καθεστώς ενίσχυσης και το μέγεθος της επιχείρησης τόσο για την προμήθεια παραγωγικού εξοπλισμού όσο και σε περιπτώσεις κτηριακών εγκαταστάσεων.

Το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής να ξεκινά το χρόνο ολοκλήρωσης της επένδυσης και ο επενδυτής να έχει τη δυνατότητα να κάνει χρήση έως και του 60% του κινήτρου τον πρώτο χρόνο με μέγιστο χρόνο διάρκειας του κινήτρου ως 10 χρόνια.

Σε κάθε περίπτωση το κίνητρο της φοροαπαλλαγής αφενός δεν επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και αφετέρου αποτελεί σημαντικό κίνητρο για τις υγιείς και κερδοφόρες επιχειρήσεις.

Επίσης όπως σημειώνει και η έκθεση για τις ΜμΕ στην Ελλάδα της Task Force (Κείμενο πολιτικής, 2014) στις προτάσεις για τη χρηματοδότηση των ΜμΕ «Επιαναφορά του αφορολόγητου αποθεματικού για τις παραγωγικές ΜμΕ, το οποίο προσφέρει μια εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης επενδύσεων (ίδια κεφάλαια αντί για δάνειο), η οποία θεωρείται καλύτερη για τις ΜμΕ σε περιόδους κρίσης, και ειδικά υπό την έλλειψη τραπεζικής χρηματοδότησης».

Τέλος, σχετικά με τη χρήση σύγχρονων χρηματοδοτικών εργαλείων χρηματοοικονομικής τεχνικής (εγγυήσεις, δάνεια επιμερισμού ρίσκου, κεφαλαιακές συμμετοχές, κ.λ.π.) θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη ορισμένα κρίσιμα ζητήματα, όπως π.χ. τα υψηλά επιτόκια των τραπεζών και η χαμηλή απορροφητικότητα τους στο πλαίσιο των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και των καθεστώτων ενίσχυσης του Αναπτυξιακού Νόμου 3908/2011

Συγκεκριμένα:

- ✓ Απαιτείται η εκ των προτέρων έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα θέματα ενίσχυσης μέσω αφορολόγητου αποθεματικού, φοροαπαλλαγών.

- ✓ Θα πρέπει να ολοκληρωθεί πλήρως η ανακεφαλαιοποίηση των Τραπεζών και η ομαλότητα στο τραπεζικό και γενικότερα χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας.
- ✓ Απαιτείται η ύπαρξη αναγκαίου και ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για το συντονισμό και τη βελτίωση της αποδοτικότητας χρήσης των εργαλείων χρηματοοικονομικής τεχνικής, την ενημέρωση για την πρόσβαση των επιχειρήσεων, την αλλαγή κουλτούρας του τραπεζικού συστήματος ως προς τους δείκτες αξιολόγησης για την παροχή των σχετικών εργαλείων στις επιχειρήσεις και την ύπαρξη αναγκαίας δομής.

Για το λόγο αυτό είναι χρήσιμο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής να αξιοποιηθούν τα συμπεράσματα της μελέτης του ΣΕΣΜΑ «Χρηματοδότησης μέσω καινοτόμων χρηματοδοτικών εργαλείων στην προγραμματική περίοδο 2014-2020», της μελέτης της GRAND THORTON (εφόσον ολοκληρώθηκε) για την εκ των προτέρων αξιολόγηση της δημιουργίας ενός ή περισσότερων μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής σε εφαρμογή του άρθρου 37.2 του κανονισμού ΕΕ αριθ. 1303/2013 στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 και της έκθεσης της Task Force για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην Ελλάδα (Κείμενο Πολιτικής 2014) για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Τέλος, για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και όσες είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο είναι άκρως ενδιαφέρουσες προς μελέτη και αξιοποίηση οι προτάσεις του Χρηματιστηρίου Αθηνών για τον τρόπο χρηματοδότησής τους οι οποίες κατατέθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης για το περιεχόμενο του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου.

2.5 Ποσοστά Ενισχύσεων-Καταβολή της ενίσχυσης

2.5.1 Ποσοστά Ενισχύσεων

Τα ποσοστά ενισχύσεων του Νόμου πρέπει να είναι τα μέγιστα δυνατά. Η εξάντληση των ανώτατων ορίων αποτελεί βασική προτεραιότητα. Επίσης είναι σημαντικό στο πλαίσιο της αναθεώρησης του χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων το 2016 να καταβληθεί η μέγιστη δυνατή προσπάθεια για την περαιτέρω αύξηση των υφιστάμενων ποσοστών ενίσχυσης.

Επίσης, συνίσταται να υπάρχει σύνδεση των ποσοστών με συγκεκριμένες στοχεύσεις όπως την μετεγκατάσταση επιχειρήσεων σε θερμοκοιτίδες, τεχνολογικά πάρκα, ΒΕΠΕ, ΒΙΠΕ, Ζώνες Καινοτομίας, παραμεθόριες περιοχές.

Σημαντική επίσης παράμετρο αποτελεί η σύνδεση του ποσοστού επιχορήγησης, καθώς και της μορφής ενίσχυσης με τη και διατήρηση νέων θέσεων ή/και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Από τις μέχρι σήμερα μελέτες είτε η αποσύνδεση είτε η ευθεία σύνδεση δεν δημιούργησαν κάποια έντονη δυναμική. Σε κάθε περίπτωση για την τελική απόφαση στο συγκεκριμένο ζήτημα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη η υφιστάμενη οικονομική κατάσταση και το οικονομικό και επενδυτικό περιβάλλον της χώρας στο οποίο καλούνται να λειτουργήσουν οι επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα θα πρέπει να υιοθετηθεί μία νέα αντίληψη στη σχέση υλοποίησης επένδυσης-δημιουργίας θέσεων εργασίας, όπου οι τυχόν τήρηση των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων θα έχουν χαρακτήρα κινήτρου για τον επενδυτή και όχι κατ' ανάγκη τιμωρητικό χαρακτήρα σε περίπτωση απόκλισης.

Για λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμη η ύπαρξη γενικότερης πολιτικής παροχής κινήτρων στις επιχειρήσεις για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ή/και τη διατήρησή τους, ιδιαίτερα για νέους επιστήμονες και εξειδικευμένο προσωπικό η οποία θα συμβάλει ουσιαστικά στην ανάσχεση της φυγής νέων επιστημόνων στο εξωτερικό και στην ανάσχεση της ανεργίας.

Με βάση τις ανωτέρω διαπιστώσεις προτείνονται μία σειρά εναλλακτικών προτάσεων που μπορούν να εφαρμοσθούν, είτε σωρευτικά είτε μεμονωμένα όπως π.χ. :

- ✓ Το ποσοστό επιχορήγησης π.χ. (ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης, το είδος της επένδυσης, το μέγεθος και το είδος ενίσχυσης) να συνδέεται κατά ένα ποσοστό με τη διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση του έργου και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για τα επιχειρηματικά σχέδια γενικής επιχειρηματικότητας ένα-δύο χρόνια μετά την ολοκλήρωση του έργου. Η σύγκριση με τη διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας να λαμβάνει το Μ.Ο. της διετίας 2014/2015. Σε περιπτώσεις επενδύσεων τεχνολογίας να είναι δυνατή η μείωση του προσωπικού. Επίσης δύναται να καθορισθεί ποσοστό απόκλισης με επαρκή αιτιολόγηση.
- ✓ Σε περιπτώσεις που η επιχείρηση δηλώσει δαπάνες πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού (βλέπε πεδίο 2.6) δεν θα επιτρέπεται η μη υλοποίησή τους, καθώς σε μία τέτοια περίπτωση θα υπάρχει μείωση της επιχορήγησης/ενίσχυσης.
- ✓ Στο καθεστώς ενίσχυσης αναδιάρθρωσης παραγωγικών μονάδων που ήταν σε στασιμότητα θα πρέπει να υποβάλλεται αναλυτικό σχέδιο απασχόλησης που να προβλέπει χρονοδιάγραμμα νέων θέσεων εργασίας.

2.5.2 Καταβολή της ενίσχυσης

Η έγκαιρη και απρόσκοπτη καταβολή της ενίσχυσης συνδέεται με μία σειρά παραγόντων που συνδέονται άμεσα και έμμεσα τόσο με τους επενδυτές όσο και την Πολιτεία.

Συγκεκριμένα, θα πρέπει να σχεδιαστεί ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό σύστημα διαδικασιών που θα επιτυγχάνει :

- Την επαρκή χρηματοδότηση του Νόμου προκειμένου να υπάρχει συνεχής διαθεσιμότητα ρευστότητάς του για την παροχή των προβλεπόμενων μορφών ενίσχυσης. Ειδικά στις περιπτώσεις καταβολής της ενίσχυσης με τη μορφή μη επιστρεπτέων επιχορηγήσεων η διασφάλιση συνεχούς ροής χρηματοδότησης είναι σημαντική, καθώς η καθυστέρηση στην καταβολή της έχει δυσμενείς επιπτώσεις και δημιουργεί ανυπέρβλητα εμπόδια στην ομαλή ολοκλήρωση των επενδυτικών σχεδίων.
- Την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων εκ μέρους των επενδυτών στην υλοποίηση της επένδυσής τους.
- Την εγκαθίδρυση διαδικασιών που μειώνουν την γραφειοκρατία και τους χρόνους ανταπόκρισης των οργάνων ελέγχου και παρακολούθησης των επενδύσεων και των αναγκαίων αποφάσεων που πρέπει να εκδοθούν με τη θέσπιση συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων.
- Την διευκόλυνση των επενδυτών στην πρόσβαση στη χρηματοδότηση.

Π.χ. Η δυνατότητα προκαταβολής έως και 100% του εγκεκριμένου ποσού επιχορήγησης με την έκδοση της απόφασης υπαγωγής, η δυνατότητα διατήρησης της εγγυητικής και καταβολής ποσού έναντι αυτής κατόπιν ενδιάμεσου ελέγχου σε επένδυση που έχει λάβει προκαταβολή, η δυνατότητα άμεσης εκχώρησης της απόφασης υπαγωγής για τη λήψη ισόποσου δανείου από την Τράπεζα επιλογής του επενδυτή, με εγγύηση την απόφαση υπαγωγής του Ελληνικού Δημοσίου και επιλέξιμους τους τόκους του δανείου είτε μέσω του ΠΔΕ είτε στο πλαίσιο των επιλέξιμων δαπανών (απαιτείται η συνεργασία της Πολιτείας με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών προκειμένου να θεσπιστούν κριτήρια για την αποφυγή περιπτώσεων «κακής» χρήσης της επιχορήγησης) μπορούν να αποτελέσουν μέτρα στην επίτευξη της ομαλής και απρόσκοπτης ρευστότητας των επενδύσεων.

Επιμέρους προτάσεις για τις ανωτέρω επισημάνσεις διατυπώνονται και στα επόμενα κεφάλαια της πρότασης της Ομάδας Εργασίας του ΤΕΕ/ΤΚΜ.

2.6 Επιλέξιμες Δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες που θα χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου πρέπει να συμβάλλουν στην ελκυστικότητα του νόμου σε επίπεδο υποβολής προτάσεων. Για το λόγο αυτό απαιτείται η ύπαρξη μίας ευρύτατης ποικιλίας επιλέξιμων δαπανών που θα εξαντλεί όλες τις δυνατότητες των νέου κανονιστικού πλαισίου.

Η σύνδεση των επιλέξιμων δαπανών με την κατηγορία της επένδυσης, το μέγεθος, το είδος της επιχείρησης και τη μορφή της ενίσχυσης κρίνονται θεμιτές.

Ορισμένες επιπρόσθετες κατηγορίες ενισχυόμενων δαπανών πέρα από τις δαπάνες που ήταν επιλέξιμες μέχρι σήμερα στο πλαίσιο των προηγούμενων νόμων 3299/2004 και 3908/2011 που θα συμβάλλουν στη θετική ανταπόκριση και συμμετοχή των επιχειρήσεων είναι :

✓ Άυλες δαπάνες (εκθέσεις, μελέτες, κατασκευή e-shop, έντυπα, επιχειρηματικές αποστολές, διοργάνωση συνεδρίων, in store marketing, κ.λ.π.) με συγκεκριμένη ποσόστωση επί του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, που συμβάλλουν στην προώθηση νέων προϊόντων σε υφιστάμενες αγορές ή σε νέες αγορές υφιστάμενων προϊόντων των επιχειρήσεων καθώς και στην ανάπτυξη της επιχείρησης.

Το ποσοστό των άυλων δαπανών θα πρέπει να είναι αυξημένο στα επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν αποκλειστικά στη δημιουργία δικτυώσεων, στον εξωστρεφή προσανατολισμό και στην ένταξη σε δίκτυα αλυσίδας αξίας.

Προκειμένου να αποφεύγεται η γραφειοκρατία και οι εύλογες και συχνές τροποποιήσεις που είναι απολύτως αναγκαίες σε άυλες δαπάνες, θα πρέπει να μην υπάρχει εξ αρχής, εξειδίκευση δαπανών όπως π.χ. σε δαπάνες εκθέσεων, δημοσιότητας, μελετών αλλά να παρέχεται εφάπαξ ποσοστό ενίσχυσης και στο τέλος η επιχείρηση θα υποβάλλει αναλυτικά τις δαπάνες που υλοποίησε οι οποίες θα κρίνονται για την επιλεξιμότητά τους και τον ορθό τρόπο υλοποίησής τους σύμφωνα με τα ισχύοντα και τα παραδοτέα που προσκομίστηκαν.

Επίσης για τις μελέτες, είναι σημαντικό να υφίσταται διαδικασία αξιολόγησής τους με χρήση κατάλληλου εντύπου αξιολόγησης και συγκεκριμένων αξιολογικών κριτηρίων (π.χ. μεθοδολογία, προτάσεις, εφικτότητα προτάσεων, ανάλυση περιεχομένου, κ.λ.π.) τα οποία εξ' αρχής πρέπει να γνωρίζει ο επενδυτής και προκειμένου να αξιολογηθεί το εύλογο του κόστους τους (οι προσφορές στην υποβολή του επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει να αναφέρουν τουλάχιστον την

ύπαρξη πρωτογενούς/δευτερογενούς έρευνας, ανάλυση περιεχομένου, ανθρωποώρες εργασίας, βιογραφικό μελετητή, χρονοδιάγραμμα, κ.λ.π.).

- ✓ Δαπάνες πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού (μισθοδοσία + ασφαλιστικές εισφορές) ειδικά σε σχέδια που ενισχύσουν την παραγωγή, την έρευνα, τη σχεδίαση νέων καινοτομικών και «πράσινων» προϊόντων/υπηρεσιών με συγκεκριμένα κριτήρια τεκμηρίωσης ως προς την εξειδίκευσή του, την αναγκαιότητά του και την περιγραφή της θέσης του.
- ✓ Δαπάνες πιστοποίησης και σχεδιασμού νέων προϊόντων καθώς και δαπάνες ανάπτυξης προτύπου ειδικά για τα καθεστώτα ενίσχυσης έρευνας, υψηλής τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας (βλέπε πεδίο 2.2 Καθεστώτα ενισχύσεων).
- ✓ Δαπάνες μετεγκατάστασης σε ΒΕΠΕ, Βιομηχανικά & Τεχνολογικά Πάρκα για υφιστάμενες επιχειρήσεις.
- ✓ Λειτουργικές δαπάνες ιδιαίτερα για νέες, υπό σύσταση και νεοφυείς επιχειρήσεις (π.χ. εγκατάσταση σε θερμοκοιτίδες, ζώνες καινοτομίας, πάρκα, κ.λ.π., δαπάνες έκδοσης αδειών, συνδέσεων με δίκτυα, κ.λ.π.) σε ένα μικρό ποσοστό του επενδυτικού σχεδίου.
- ✓ Δαπάνες κάλυψης των τόκων δανείου καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.

Σχετικά με το ζήτημα της επιλεξιμότητας αγοράς μεταχειρισμένων παγίων στοιχείων (π.χ. εξοπλισμός, κτηριακά) θεωρούμε ότι, η αγορά μεταχειρισμένων παγίων στοιχείων ενεργητικού μπορεί να αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο στην περίπτωση που πρόκειται για απόκτηση ολόκληρης και όχι μέρους «επιχειρηματικής εγκατάστασης» όπως η έννοια αυτή εξειδικεύεται στον Κανονισμό 651/2014 (ισχύον Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός) και με αποκλειστικό σκοπό την βιώσιμη επαναλειτουργία της επιχείρησης με σαφή προσανατολισμό στην δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας. Επιπρόσθετα σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να συντρέχουν οι κάτωθι προϋποθέσεις:

η μονάδα αυτή να έχει παύσει τη λειτουργία της,

η μονάδα αποκτάται από ανεξάρτητο επενδυτή,

η σχετική συναλλαγή αγοράς πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς,

η ύπαρξη νομιμότητας, συμφωνίας με προδιαγραφές και πρότυπα και ικανότητα

επαναλειτουργίας

η αφαίρεση ενισχύσεων που έχουν ήδη χορηγηθεί πριν την αγορά, καθώς και διασφάλιση ότι δεν υπάρξει εκ νέου επιχορήγηση σε ήδη επιχορηγηθέντα μηχανήματα, εντός του χρόνου που απαιτεί το πλαίσιο ενίσχυσης των παλαιών επιχορηγηθέντων μηχανημάτων.

Προκειμένου επίσης να πιστοποιηθούν οι εν λόγω δαπάνες και συγκεκριμένα να ικανοποιούνται οι ανωτέρω (3) και (4) προϋποθέσεις, θα πρέπει με την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου να συνυποβάλλεται έκθεση από ανεξάρτητο εκτιμητή / πραγματογνώμονα η οποία υποχρεωτικά θα περιλαμβάνει:

α) τη εύλογη αγοραία αξία,

β) τη νομιμότητα σχετικά με την πολεοδομική και λοιπή νομοθεσία, και

γ) τη κατάσταση των παγίων (π.χ. κτιριακά και εξοπλισμός) και την ικανότητα επαναλειτουργίας του σε σχέση με το αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου, καθώς και τη συμφωνία αυτού με της ισχύουσες προδιαγραφές και πρότυπα.

δ) το αναγκαίο υλικό τεκμηρίωσης (π.χ. φωτογραφικό υλικό, παραστατικά αγοράς, έρευνα στο διαδίκτυο, κ.λ.π.)

Για την επιλογή των ανεξάρτητων εκτιμητών / πραγματογνομώνων από τους επενδυτές μπορούν να αξιοποιηθούν τα μητρώα εμπειρογνομώνων του ΤΕΕ με το συντονισμό των διοικητικών υπηρεσιών του καθώς και το μητρώο ορκωτών εκτιμητών Ν.4152/2013 του Υπουργείου Οικονομικών.

Επίσης είναι σημαντικό να θεωρηθεί ως επιλέξιμη δαπάνη το κόστος αγοράς του κτηρίου.

Όσον αφορά στην αξιολόγηση και πιστοποίηση των παγίων θα πρέπει να γίνεται ενδελεχής έλεγχος για την αποφυγή εκ νέου επιχορήγησης παγίων εντός του διαστήματος (π.χ. 5 χρόνια) από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου στο πλαίσιο του οποίου είχαν αγορασθεί (εξοπλισμός), κατασκευαστεί (κτήρια).

Τέλος, συνίσταται η έκδοση προτυποποιημένης έκθεσης του ανεξάρτητου εκτιμητή στο στάδιο της υποβολής. Επίσης η αμοιβή του εκτιμητή δύναται να είναι επιλέξιμη εφόσον αυτό είναι αποδεκτό από το κανονιστικό πλαίσιο που θα διέπει το νέο νόμο, στην κατηγορία των λειτουργικών δαπανών ή των αμοιβών τρίτων.

2.7 Κάλυψη ιδίας συμμετοχής

Πέραν της χρήσης αφορολόγητων αποθεματικών, όπως διατυπώθηκε και στο κείμενο πολιτικής της Task Force για τη χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (Task Force, 2014), σύγχρονων χρηματοδοτικών εργαλείων, τραπεζικού δανεισμού και αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου για την κάλυψη της ιδίας συμμετοχής, είναι σημαντικό για την αποφυγή ένταξης επενδύσεων οι οποίες εν συνεχεία δεν μπορούν να εξασφαλίσουν την ίδια συμμετοχή τους, να υπάρχει εξ' αρχής έγγραφο της Τράπεζας για τη λήψη δανείου το οποίο θα λαμβάνει υψηλό βαθμό στο κριτήριο της βιωσιμότητας της επένδυσης. Με αυτό τον τρόπο θα μειωθεί δραστικά το φαινόμενο αδυναμίας υλοποίησης εγκεκριμένων επενδύσεων εξαιτίας αδυναμίας χρηματοδότησης των επενδυτικών δαπανών.

Επίσης, βάσει του Ν.3908/11 δίνονταν η δυνατότητα τεκμηρίωσης κάλυψης Ιδίας συμμετοχής από την αξία των καταθέσεων του φορέα ή την αξία των κινητών του αξιών ή από τις τελευταίες διαθέσιμες λογιστικές του καταστάσεις ή από άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία. Προτείνεται η εν λόγω διαδικασία να παραμείνει, ωστόσο θα πρέπει να αποσαφηνιστεί στο θέμα του ορισμού των κινητών αξιών.

Στην κατεύθυνση αυτή προτείνεται να εξετασθεί εάν στις κινητές αξίες δύναται να συμπεριληφθούν ξεκάθαρα ως κινητές αξίες τα commodities (πετρέλαιο, χρυσός, σιτηρά, μέταλλα κοκ) των οποίων οι αξίες διαπραγματεύονται ελεύθερα στα Χρηματιστήρια Αξιών και ασφαρίζονται από εταιρίες ασφάλισης πιστώσεων (πχ Euler Hermes). Τα εν λόγω στοιχεία αποτελούν παγκοσμίως αναγνωρισμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα αποτιμητά σε χρήμα και είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα.

Επιπρόσθετα είναι σημαντικό να αξιοποιηθούν οι προτάσεις του Χρηματιστηρίου Αθηνών για μεγάλα επενδυτικά σχέδια ως προς την αξιοποίηση σύγχρονων χρηματοοικονομικών προϊόντων για επιχειρήσεις υψηλής κεφαλαιακής επάρκειας.

2.8 Όρια Προϋπολογισμού Επενδυτικών Σχεδίων

Η ύπαρξη ορίων ελάχιστου και ανώτατου προϋπολογισμού ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης κρίνεται σκόπιμη και ουσιαστική.

Η οικονομική κατάσταση υφιστάμενης επιχείρησης (π.χ. όριο σε σχέση με ποσοστό επί κύκλου εργασιών τελευταίας τριετίας) αλλά και λοιποί χρηματοοικονομικοί δείκτες είναι θεμιτό να

λαμβάνονται υπόψη σε σχέση με τον υποβαλλόμενο προϋπολογισμό πέρα από την διαδικασία αξιολόγησής τους.

Επίσης προτείνονται :

α) όλα τα επενδυτικά σχέδια, πρωτίστως της Γενικής Επιχειρηματικότητας, ο κατώτατος προϋπολογισμός επένδυσης πρέπει να είναι τουλάχιστον 500.000,00€ προκειμένου να μην υπάρχει αλληλοκάλυψη με τα προγράμματα παραγωγικού εκσυγχρονισμού, μεταποίησης, εξωστρέφεια του ΕΣΠΑ 2014-2020 ευθύνης της ΓΓΒ αλλά και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα.

β) Κατάργηση του ανώτατου ορίου των επενδυτικών σχεδίων που εξετάζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών (στον προηγούμενο νόμο αυτό ήταν 3.000.000,00€) και διατήρησή του μόνο για τα μεγάλα επενδυτικά έργα (ανάλογα με την τελική οργανωτική δομή του νέου νόμου)

γ) Μεγάλα στρατηγικά επενδυτικά σχέδια να χαρακτηρίζονται τα σχέδια άνω των 50 εκ. ευρώ.

2.9 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης επενδύσεων

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των επενδύσεων θα πρέπει να βασίζεται στην εξ' αρχής αυστηρή τήρηση συγκεκριμένων κανόνων τόσο από την πλευρά των επενδυτών, όσο και από τους φορείς διαχείρισης και επίβλεψης του Νόμου σε όλες τις φάσεις αυτού (υποβολή, αξιολόγηση, έκδοση αποφάσεων, αξιολόγηση τροποποιήσεων, έλεγχος επενδύσεων, έκδοση αποφάσεων ελέγχου, καταβολή επιχορήγησης, αποφάσεις επί τροποποιήσεων κ.λ.π.).

Στο πλαίσιο αυτό προτείνονται τα εξής:

- Αυτοδίκαια απένταξη της επένδυσης στις περιπτώσεις μη τήρησης των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης χωρίς επαρκή αιτιολόγηση από τον επενδυτή.
- Θέσπιση συγκεκριμένου ανώτατου ορίου υλοποίησης ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης και τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό της επένδυσης (π.χ. 36 μήνες) με δυνατότητα παράτασης έως και 1 έτος.
- Υιοθέτηση μέτρων διευκόλυνσης/επιβράβευσης των επενδυτών των οποίων το επενδυτικό τους σχέδιο υλοποιείται σε ποσοστά υψηλότερα από τα ελάχιστα καθορισμένα,

κατά τον πρώτο χρόνο υλοποίησης του. Επίσης να εξετασθούν μέτρα στην κατεύθυνση αποφυγής επενδύσεων που μετά την ένταξή τους παραμένουν ανενεργές για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Σε κάθε περίπτωση η επίτευξη της τήρησης των στόχων και των χρονοδιαγραμμάτων επηρεάζεται σημαντικά από την έγκαιρη και απρόσκοπτη καταβολή της ενίσχυσης, καθώς και την ετοιμότητα και ταχύτητα των υπηρεσιών και αρμοδίων οργάνων να ανταποκριθούν σε αιτήματα τροποποιήσεων και ελέγχου των επενδύσεων στο πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής σχετικής διαδικασίας.

Άξονας 3 Διαδικασίες υποβολής υπαγωγής & Παρακολούθησης επενδύσεων

Οι συγκεκριμένες διαδικασίες αποτελούν τα βασικό υπόβαθρο για τη διασφάλιση της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της θετικής εικόνας του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου έναντι των επενδυτών και της κοινής γνώμης.

Κεντρικό στρατηγικό στόχο αποτελεί η επίτευξη της ταχύτητας για τη μείωση των άσκοπων καθυστερήσεων μέσω της χρήσης σύγχρονων μηχανογραφικών εργαλείων, της απαιτούμενης ευελιξίας με δραστική μείωση της γραφειοκρατίας, της διαφανούς αποτελεσματικότητας και της υψηλής ποιότητας υπηρεσιών εκ μέρους των υπηρεσιών και φορέων διαχείρισης του Νόμου.

Η επίτευξη του παραπάνω στόχου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την όλη οργανωτική δομή και διαχειριστική οργάνωση του Νόμου που περιγράφεται στο επόμενο Κεφάλαιο.

Συγκεκριμένα προτείνονται :

3.1 Υποβολή – Διαδικασία Αξιολόγησης

- ✓ Υποχρεωτική χρήση του ΠΣΚΕ για όλες τις φάσεις διαχείρισης του προγράμματος (υποβολή, αξιολόγηση, εκταμιεύσεις, παρακολούθηση έργων, τήρηση υποχρεώσεων μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης, κ.λ.π.). Το ΠΣΚΕ θα αποτελεί το σημείο αναφοράς για την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων σε όλες τις φάσεις διαχείρισης. Ωστόσο ο σχεδιασμός του θα πρέπει να γίνει κατά τέτοιο τρόπο όπου πέρα από την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του πρέπει να εξασφαλίζει τη φιλικότητα στους χρήστες, την αποφυγή καθυστερήσεων λόγω τήρησης διαδικασιών σε σειριακή μορφή (π.χ. αδυναμία υποβολής αιτήματος ελέγχου εάν υπάρχει στο ΠΣΚΕ ανοικτό αίτημα τροποποίησης). Παράλληλα το ΠΣΚΕ σε συνδυασμό με τη δημιουργία διαδικτυακού τόπου αποκλειστικά για τον Αναπτυξιακό-Επενδυτικό Νόμο (βλέπε προτάσεις ομάδας εργασίας για τη δημοσιότητα και προβολή του Νόμου στον Άξονα 4) θα μπορεί να λειτουργεί και σημείο πληροφόρησης όπου θα είναι αναρτημένο χρήσιμο ενημερωτικό και πληροφοριακό υλικό για τους χρήστες του συστήματος (επενδυτές, ελεγκτές, αξιολογητές, κ.λ.π.).
- ✓ Περιορισμός των δικαιολογητικών στα απολύτως απαραίτητα για την αξιολόγηση.

Δυνατότητα αναζήτησης μέσω υπηρεσιών ορισμένων δικαιολογητικών καθώς επίσης και εκχώρηση πρόσβασης σε βάσεις δεδομένων στις περιπτώσεις χρήσης ΕΦΔ για την παρακολούθηση και προαξιολόγηση των επενδύσεων.

- ✓ Επανεξέταση των παραβόλων και των διαδικασιών υποβολής τους.
- ✓ Η υποβολή των προτάσεων να γίνεται δύο φορές το χρόνο όπως και η αξιολόγηση (υποβολές προτάσεων έως 30/6/2ΧΧΧ και έως 31/12/2ΧΧΧ ώστε η αξιολόγηση και έκδοση της απόφασης για την πρώτη περίοδο να λήγει έως 31/10/2015 και έως 30/4/2015 αντίστοιχα).
- ✓ Απαγόρευση συμμετοχή επιχειρήσεων που έχουν εκκρεμότητες επιστροφών δημόσιας χρηματοδότησης από προηγούμενους Αναπτυξιακούς Νόμους ή και προγράμματα ΕΣΠΑ.
- ✓ Με ποινή αποκλεισμού θα πρέπει να ορισθεί ότι, επιχείρηση που έχει σε εξέλιξη άλλο επενδυτικό σχέδιο σε προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους δεν θα μπορεί να υποβάλλει νέα αίτηση στο νέο νόμο πριν την ολοκλήρωση του προηγούμενου επενδυτικού της σχεδίου.
- ✓ Επανεξέταση του συστήματος αξιολόγησης με εξάλειψη των στρεβλώσεων του προηγούμενου επενδυτικού νόμου που οδηγούσαν σε μεγάλες καθυστερήσεις στην αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων αλλά και σε σημαντικές αποκλίσεις στην βαθμολογία τους. Στόχος είναι η εγκαθίδρυση ενός αξιόπιστου και αντικειμενικού συστήματος αξιολόγησης που προάγει τη διαφάνεια και αξιοπιστία του συστήματος και των υπηρεσιών/φορέων διαχείρισης του Νόμου.
- ✓ Θεσμοθέτηση της αξιολόγησης από δύο αξιολογητές. Σε περιπτώσεις απόκλισης της βαθμολογίας τους πάνω από 20% ή του προτεινόμενου προϋπολογισμού τους άνω του 20% τότε η αξιολόγηση θα ανατίθεται και τρίτο αξιολογητή. Η βαθμολογία του Επενδυτικού σχεδίου θα είναι ο Μ.Ο. της βαθμολογίας των δύο πλησιέστερων βαθμολογιών.
- ✓ Επικαιροποίηση και ανασχεδιασμός των διαδικασιών ένταξης των αξιολογητών/ελεγκτών στο μητρώο και του υφιστάμενου μητρώου αξιολογητών και ελεγκτών. Οι αξιολογητές & και οι ελεγκτές θα πρέπει να διαθέτουν ενεργή εμπειρία, ενασχόληση και επιστημονική κατάρτιση σε θέματα αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων κατά το χρόνο υποβολής της αίτησής τους.
- ✓ Τακτικές διοργανώσεις εκπαιδευτικών ημερίδων και σεμιναρίων για την εκπαίδευση των αξιολογητών και των ελεγκτών.

- ✓ Καθορισμός ελκυστικού και αξιόπιστου συστήματος αμοιβών των αξιολογητών & ελεγκτών, το οποίο παράλληλα θα συνδυαστεί και με σύστημα αξιολόγησης των αξιολογητών/ελεγκτών με συγκεκριμένες προβλεπόμενες ποινές, οι οποίες μεταξύ των άλλων θα περιλαμβάνουν τη διαγραφή/διαθεσιμότητα και την μη καταβολή αμοιβής. Για το λόγο αυτό οι συμβάσεις που θα υπογράφουν οι αξιολογητές/ελεγκτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν συγκεκριμένους όρους για τα εν λόγω ζητήματα.
- ✓ Δημιουργία βάσης σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο όπου θα παρακολουθούνται στοιχεία των αξιολογητών/ελεγκτών (π.χ. αριθμός αξιολογήσεων/ελέγχων, αξιολόγηση αξιολογητών/ελεγκτών, κ.λ.π.).
- ✓ Δημιουργία εγχειριδίου αξιολογήσεων/νόρμες αξιολόγησης, καθώς και δημιουργία βάσης δεδομένων με τιμές κόστους επενδυτικών δαπανών (π.χ. λογισμικά, κτηριακές δαπάνες, μελέτες, πιστοποιήσεις, κ.λ.π.).
- ✓ Αυστηρή τήρηση χρονοδιαγραμμάτων της αξιολόγησης π.χ. εντός τεσσάρων μηνών να εκδίδονται τα αποτελέσματα.
- ✓ Συγκρότηση Επιτροπής Αξιολόγησης η οποία θα δρα σε συγκεκριμένο πλαίσιο αρμοδιοτήτων (π.χ. επαναξιολόγηση βαθμολογίας μόνο εφόσον διαπιστώνονται αντικειμενικά σφάλματα των αξιολογητών, τακτοποίηση προϋπολογισμού, διαδικασία επαναξιολόγησης κατόπιν αιτήματος θεραπείας, κ.λ.π.) είναι θεμιτή.
- ✓ Δυνατότητα χρήσης Ενδιάμεσων Φορέων ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που θα τηρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις οι οποίοι μπορούν να αναλάβουν κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας την οργάνωση της αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων (μητρώο, επιλογή αξιολογητών μέσω χρήσης πληροφοριακού συστήματος, οργάνωση και παρακολούθηση διαδικασιών αξιολόγησης, Επιτροπών Αξιολόγησης, κ.λ.π.) που θα κατατίθενται σε περιφερειακό επίπεδο (περισσότερες λεπτομέρειες στις προτάσεις για τον άξονα 4).
- ✓ Υποχρεωτική αποστολή στους υποψήφιους επενδυτές της αναλυτικής βαθμολογίας και του προϋπολογισμού ευθύς μετά την ανακοίνωση της ένταξης/απόρριψης του επενδυτικού σχεδίου.
- ✓ Τα κόστος διαχείρισης των εν λόγω αιτημάτων θεραπείας να αποτιμάται στο σχετικό παράβολο, το οποίο όμως να επιστρέφεται στον Επενδυτή στην περίπτωση αποδοχής/έγκρισης του αιτήματός του.

3.2 Βαθμολόγηση -Αξιολογικά κριτήρια επενδυτικών σχεδίων

Τα βαθμολογικά κριτήρια θα πρέπει να διακριθούν σε γενικά βαθμολογικά κριτήρια που θα ισχύουν για το σύνολο των καθεστώτων ενίσχυσης και σε ειδικά βαθμολογικά κριτήρια ανάλογα με το είδος του καθεστώτος ενίσχυσης /επενδυτικού σχεδίου.

Στοιχεία όπως η εξωστρέφεια, η προστασία του περιβάλλοντος, η προστιθέμενη αξία σε τοπικό/περιφερειακό/εθνικό επίπεδο, η συσχέτιση με τους στρατηγικούς στόχους του νόμου, ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας, το τεχνολογικό και επιχειρηματικό υπόβαθρο και ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης, οι διαδικασίες παραγωγής και καινοτομίας για την παραγωγή νέων προϊόντων, η αύξηση της απασχόλησης, η βιωσιμότητα της επένδυσης, το προφίλ των επενδυτών (για υπό σύσταση επιχειρήσεις), η τεκμηρίωση των δαπανών με τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου, η αξιολόγηση των συνεργατών, η ομάδα έργου (ειδικά για σχέδια έρευνας-τεχνολογίας) αποτελούν βασικά κριτήρια αξιολόγησης.

Συνίσταται επίσης να βαθμολογούνται περιφερειακά κριτήρια όπως π.χ. ο κλάδος της επένδυσης σε σχέση με τους κλάδους αιχμής της περιφέρειας (έξυπνη εξειδίκευση), αλλά και τους κλάδους προτεραιότητας του ΕΣΠΑ ειδικά για τα καθεστώτα της γενικής επιχειρηματικότητας.

Συμπερασματικά τα βαθμολογικά κριτήρια αξιολόγησης θα πρέπει να δίνουν βαρύτητα στον αναπτυξιακό αποτέλεσμα της επένδυσης και να μην επικεντρώνονται στα χρηματοοικονομικά δεδομένα της επιχείρησης.

Επίσης, περιπτώσεις σαφούς υπερτιμολόγησης και πλήρους τεκμηρίωσης από τους αξιολογητές να λαμβάνονται υπόψη αρνητικά στη βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου η οποία δύναται να οδηγήσει και σε πλήρη απόρριψη του επενδυτικού σχεδίου σε ορισμένες ακραίες περιπτώσεις.

3.3. Παρακολούθηση-Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων

- ✓ Διοργάνωση μία-δύο φορές το χρόνο εκδηλώσεων με τους επενδυτές και τους συμβούλους τους με σκοπό την επίλυση αποριών, την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με προβλήματα, την ενημέρωση για τυχόν τροποποιήσεις του Νόμου, κ.λ.π. χρήσιμη θεματολογία.
- ✓ Δημιουργία -έκδοση εγχειριδίου παρακολούθησης και ελέγχου επενδυτικών σχεδίων που θα διαθέτει κάθε ελεγκτικό όργανο στο οποίο θα υπάρχουν σαφείς οδηγίες για τα

παραδοτέα του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ανά κατηγορία δαπάνης καθώς και τον έλεγχο κάλυψης της ίδιας συμμετοχής ανάλογα με τον τρόπο κάλυψης.

✓ Θέσπιση χρονοδιαγραμμάτων υποβολής αιτημάτων ελέγχου-επιτόπιου ελέγχου από τα αρμόδια όργανα-έκδοση απόφασης επί του ελέγχου με θέσπιση τυχόν «ποινών» σε περιπτώσεις μη τήρησής τους. Σε διαφορετική περίπτωση η επένδυση να απεντάσσεται από το πρόγραμμα.

✓ Ύπαρξη ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης των επενδύσεων μετά την ολοκλήρωσή τους με συγκεκριμένες διαδικασίες (όροι τήρησης, μεθοδολογία επιλογής επιτόπιου/διοικητικού ελέγχου, δικαιολογητικά, ποινές ανάλογα με την "παράβαση", κ.λ.π.) στα πρότυπα του συστήματος που τηρείται στα προγράμματα του ΕΣΠΑ στο πλαίσιο του ΕΠΑΝ ΙΙ από τον ΕΦΕΠΑΕ (π.χ. Μεταποίηση στις Νέες Συνθήκες). Το σύστημα θα υποστηρίζεται με χρήση κατάλληλου Μηχανογραφικού Συστήματος Παρακολούθησης στα πρότυπα αντίστοιχων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013. Επίσης η επιβολή κυρώσεων να είναι όσο το δυνατόν αντικειμενική δίνοντας παράλληλα κίνητρα τακτοποίησης και διορθωτικών κινήσεων στον επενδυτή για την κάλυψη των υποχρεώσεων του και την αποφυγή τυχόν επιστροφής της ενίσχυσης που έλαβε.

✓ Έγκαιρη αξιολόγηση των αιτημάτων τροποποίησης. Ύπαρξη ανώτατου ορίου εγκεκριμένων τροποποιήσεων. Ως τροποποίηση να μη χαρακτηρίζονται περιπτώσεις ήσσονος σημασίας αλλαγών (π.χ. αλλαγή έδρας, μετοχική σύνθεση, αλλαγή προμηθευτή, αλλαγή μοντέλων εξοπλισμού,..) οι οποίες μπορεί να εξετάζονται με γρήγορες διαδικασίες και από την αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία.

✓ **Ο δειγματοληπτικός έλεγχος επενδύσεων ή ο μη έλεγχος επενδύσεων ορισμένου ύψους προϋπολογισμού, παρά το όποια πλεονεκτήματα παρουσιάζει από άποψη χρόνου και κόστους εντούτοις αυξάνει σημαντικά το βαθμό αβεβαιότητας ως προς την επίτευξη των στόχων της επένδυσης και της ορθής υλοποίησής της. Πόσο μάλλον που αυτό δεν επιτρέπεται από τους κανονισμούς της ΕΕ ειδικά για τις περιπτώσεις των συγχρηματοδοτούμενων έργων. Επιπλέον ελοχεύει ο κίνδυνος ύπαρξης μεγάλου βαθμού επιστροφών μικρών ή/και μεγάλων ποσών κάτι που θα επιβαρύνει την εικόνα αποτελεσματικότητας του νόμου.**

Τέλος σε περίπτωση υιοθέτησής του εν λόγω μέτρου, αυτό προϋποθέτει την ύπαρξη:

α) είτε την εξ αρχής, μη δημοσιευμένης λίστας στους επενδυτές, επιλογής των επενδύσεων που θα ελέγχονται ανά φάση υλοποίησής τους (κατά τη διάρκεια της υλοποίησης, στην ολοκλήρωση, μετά την υλοποίηση) με χρήση κατάλληλου λογισμικού

β) είτε την ύπαρξη σταθερού δείγματος σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο υποβολής εκθέσεων προόδου προκειμένου να γίνεται η επιλογή. Επίσης η συγκεκριμένη διαδικασία θα πρέπει να συνδεθεί με τη διαδικασία παρακολούθησης μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Η βελτίωση του βαθμού ανταπόκρισης των υπηρεσιών στα αιτήματα ελέγχου και του χρόνου ολοκλήρωσης των ελέγχων προϋποθέτει την υιοθέτηση μίας νέας αντίληψης όπου ο επενδυτής θα αναλαμβάνει συγκεκριμένο ρίσκο προκειμένου να διευκολύνεται στις διαδικασίες έγκαιρης ολοκλήρωσης του ελέγχου και καταβολής της ενίσχυσης.

Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται τα εξής :

Η εξέταση χρήσης ΕΦΔ κατά αντιστοιχία με το ΕΠΑΝ ΙΙ/ΕΣΠΑ 2007-2013 στο πλαίσιο ενός ευρύτερου μοντέλου διαχειριστικής οργάνωσης του Νέου Επενδυτικού Νόμου. Εναλλακτικά προτείνεται η αξιοποίηση εξωτερικών συνεργατών μέσα από διαδικασίες συνεχούς αξιολόγησης για την επάρκεια και τις ικανότητές τους στον έλεγχο και διαχείριση επενδυτικών σχεδίων.

Η επιχείρηση μπορεί να αιτηθεί έως και δύο ενδιάμεσους ελέγχους έως και το 80% του συνολικού εγκεκριμένου(όχι του χρηματοδοτούμενου) προϋπολογισμού της. Το ελάχιστο ποσοστό υλοποίησης για την υποβολή αιτήματος ενδιάμεσου/τελικού ελέγχου είναι το 30% του συνολικού εγκεκριμένου (όχι του χρηματοδοτούμενου) προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

Μέχρι το 80% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού (όχι του χρηματοδοτούμενου) να διεξάγονται μόνο διοικητικοί έλεγχοι (το ποσοστό μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης). Στους διοικητικούς ελέγχους θα θεσμοθετηθούν εξ' αρχής συγκεκριμένα παραδοτέα (και όχι το σύνολό που απαιτείται) τα οποία θα υποβάλλονται με την αίτηση. Ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει το σύνολο των απαιτούμενων παραδοτέων στην ολοκλήρωση του έργου. (π.χ. στους ενδιάμεσους ελέγχους να υποβάλλει μόνο παραστατικά αγοράς και εξόφλησης χωρίς την υποβολή παραδοτέων όπως ιδιωτικά

συμφωνητικά, άδειες, παραδοτέα άυλων δαπανών). Η αντίστοιχη πρακτική χρησιμοποιείται ήδη στο πλαίσιο της δράσης ΠΕΠ/ΕΣΠΑ, όπου ο αριθμός των εγκεκριμένων έργων υπερβαίνει τις 18.000. Πόσο μάλλον που στον επενδυτικό νόμο ο αριθμός θα είναι σημαντικά μειωμένος με συνέπεια τη διευκόλυνση των υπηρεσιών και την εξοικονόμηση σημαντικού χρόνου με θετικές επιπτώσεις στην ταχεία απορρόφηση των δημόσιας δαπάνης, ιδιαίτερα στα καθεστώτα που η ενίσχυση θα έχει τη μορφή μη επιστρεπτέας επιχορήγησης.

Όταν υπάρχει επιδότηση κεφαλαίου να γίνεται πιο τακτική υποβολή εκθέσεων προόδου (π.χ. ανά 6μηνο) προκειμένου να διευκολυνθεί ο επενδυτής. Ο έλεγχος θα είναι διοικητικός έως και σε ποσοστό 80% σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφηκε στο σημείο 3.

Ο σχεδιασμός των εντύπων και της διαδικασίας ενίσχυσης μέσω φοροαπαλλαγών να είναι ευέλικτος και άμεσα υλοποιήσιμος.

Στις περιπτώσεις που η επιχείρηση έχει λάβει προκαταβολή 100% τότε να εξετασθεί η δυνατότητα να επιτρέπεται μόνο υποβολή αιτήματος ολοκλήρωσης και αιτήματος δυνατότητας απομείωσης της εγγυητικής επιστολής μόνο εφόσον υποβάλλει σχετική δήλωση δαπανών τουλάχιστον σε ποσοστό 50% προσκομίζοντας μόνο τα παραστατικά προμήθειας και εξόφλησης των δαπανών. Εφόσον κατά τον έλεγχο ολοκλήρωσης διαπιστωθεί η μη ορθή υλοποίηση των δαπανών (μη ύπαρξη των απαιτούμενων παραδοτέων) τότε η επιχείρηση θα επιστέφει την αναλογούσα δημόσια δαπάνη.

Άξονας 4: Διοικητική και Διαχειριστική Οργάνωση Νέου Επενδυτικού-Αναπτυξιακού Νόμου.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση του νέου Επενδυτικού-Αναπτυξιακού Νόμου αποτελεί η ικανή διαχειριστική οργάνωση η οποία να δίνει προτεραιότητα στην αποκέντρωση, τη διαφάνεια, την προσαρμοστικότητα στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, τη λογοδοσία, την ευέλικτη οργάνωση και τον περιορισμό της άσκοπης γραφειοκρατίας.

Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται :

4.1 Ζητήματα διοικητικού-θεσμικού πλαισίου

- ✓ Με την υποβολή του σχετικού νόμου θα πρέπει επίσης να υποβληθούν τα σχέδια όλων των τυχόν αποφάσεων και προεδρικών διαταγμάτων στις οποίες θα κάνει μνεία ο νόμος, προκειμένου εξ' αρχής να οριστικοποιηθεί το περιεχόμενό τους και οι υποψήφιοι επενδυτές να γνωρίζουν το σύνολο των απαιτήσεων και υποχρεώσεών τους.
- ✓ Είναι σημαντικό παράλληλα με το αναπτυξιακό νόμο, με στόχο τη δημιουργία ελκυστικού περιβάλλοντος και σκοπό την προσέλκυση ξένων και εγχώριων επενδύσεων να υπάρχει μέριμνα για την άμεση επικαιροποίηση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που επιδρά σημαντικά στην επιτυχή έναρξη και υλοποίηση μίας επένδυσης και συγκεκριμένα, στους τομείς του χωροταξικού σχεδιασμού, της αδειοδότησης των επιχειρήσεων, των επιχειρηματικών υποδομών και των δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας. Η ενσωμάτωση όλων των επενδύσεων που υποβάλλονται στον νέο Επενδυτικό/Αναπτυξιακό Νόμο στις διαδικασίες fast track διευκολύνει την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου.
- ✓ Δυνατότητα εκχώρησης, είτε σε κεντρικό, είτε σε περιφερειακό επίπεδο, μέρους ή του συνόλου των διαδικασιών διαχείρισης σε ικανούς και αναγνωρισμένους για την επάρκεια και εμπειρία τους Φορείς Διαχείρισης σύμφωνα με το ΠΔ 98/96 (από το 1992 με την προτροπή της ΕΕ χρησιμοποιείται η εν λόγω πρακτική), καθώς και σε πιστοποιημένους εξωτερικούς ελεγκτές (outsourcing) σε επίπεδο έργου.

Η εν λόγω πρακτική θα βοηθήσει σημαντικά στην αποσυμφόρηση των υπηρεσιών και στην αύξηση του επιτελικού ρόλου τους στην παρακολούθηση των επενδύσεων και στη διαμόρφωση

των κανόνων και του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης των επενδύσεων.

Για την εφαρμογή της σχετικής διαδικασίας απαιτείται η διεξαγωγή διαγωνιστικής διαδικασίας. Ωστόσο είναι σημαντικό εφόσον προκριθεί η εν λόγω διαδικασία, με την κατάθεση του νομοσχεδίου να υποβληθεί σε διαβούλευση και το σχετικό πλαίσιο μέσω έκδοσης υπουργικής απόφασης όπου θα καθορίζει αναλυτικά το πλαίσιο και τα κριτήρια επιλογής των φορέων. Ενδεικτικά προτείνονται τα κριτήρια που αναφέρονται στο διαγωνισμό για την επιλογή ΕΦΔ κρατικών ενισχύσεων που προκήρυξε πρόσφατα το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού στο πλαίσιο του ΕΠΑνΕκ. Ενδεικτικά αναφέρονται :

- α) οι φορείς να έχουν εμπειρία στη διαχείριση και παρακολούθηση των επενδυτικών σχεδίων
- β) να μην εμπλέκονται στις διαδικασίες αξιολόγησης και υποβολής των επενδυτικών σχεδίων
- γ) να διαθέτουν πιστοποίηση των διαδικασιών σύμφωνα με το πρότυπο ISO
- δ) Στο μετοχικό τους κεφάλαιο να μετέχουν Επιμελητήρια ή/και θεσμικοί επιχειρηματικοί και αναπτυξιακοί φορείς.

Ως προς τις αρμοδιότητες του Φορέα/Φορέων και με σκοπό την επίτευξη της απαραίτητης θεσμικής ισορροπίας με τις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες οι εν λόγω φορείς μπορούν υπό την επίβλεψη τους να αναλάβουν :

- Τη δημοσιοποίηση του Νόμου.
- Την παραλαβή των προτάσεων.
- Τον έλεγχο δικαιολογητικών και τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής των επιχειρήσεων που υπέβαλλαν τα επενδυτικά τους σχέδια.
- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης μέσω της επιλογής των αξιολογητών των προτάσεων με χρήση κατάλληλου λογισμικού προγράμματος από το θεσμοθετημένο μητρώο.
- Την συνεχή παρακολούθηση της προόδου των έργων των επιχειρήσεων και την παροχή υποστήριξης προς αυτούς με στόχο την έγκαιρη και κανονική ολοκλήρωση των έργων αυτών.
- Την παρακολούθηση, έλεγχο και πιστοποίηση (επαλήθευση) της αληθούς και πραγματικής

υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων των δικαιούχων, καθώς και την υλοποίηση των διαδικασιών εκταμίευσης της αναλογούσας ενίσχυσης.

- Την τήρηση του ΠΣΚΕ μέσω της εισαγωγής όλων των δεδομένων των ενεργειών εκτέλεσης του έργου τους
- Την υποβολή αναφορών και προτάσεων βελτίωσης στις αρμόδιες αρχές
- Την παρακολούθηση των επενδύσεων μετά την ολοκλήρωσή τους.

Με στόχο το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα προτείνεται :

- ✓ Η χρήση του/των ΕΦΔ να περιορισθεί σε συγκεκριμένου ύψους επενδυτικά σχέδια και καθεστώτα ενίσχυσης
- ✓ Στα ελεγκτικά όργανα να υπάρχει και ένα μέλος της υπηρεσίας
- ✓ Η παραλαβή των έργων θα γίνεται από την υπηρεσία κατόπιν εισήγησης του ΕΦΔ.
- ✓ Η δυνατότητα των Υπηρεσιών να κάνουν δειγματοληπτικούς ελέγχους με συγκεκριμένη μεθοδολογία για την πιστοποίηση της καλής εκτέλεσης του έργου του ΕΦΔ
- ✓ Δημιουργία εγχειριδίου διοικητικών διαδικασιών διαχείρισης και καθηκοντολογίου.

4.2 Όργανα διαχείρισης του Νόμου-Επιτροπές

Τα όργανα διαχείρισης του Νόμου καθώς και οι τυχόν Επιτροπές καθορίζονται με βάση το μοντέλο οργάνωσης του νόμου.

Η ομάδα εργασίας θεωρεί ότι :

η περιφερειακή αποκέντρωση των διαδικασιών υλοποίησης του Νόμου,

η αποσυμφόρηση των κεντρικών υπηρεσιών προκειμένου να επικεντρωθούν στον επιτελικό τους ρόλο που συνίσταται στο ρόλο του κεντρικού σχεδιασμού, ελέγχου και παρακολούθησης της εφαρμογής του νόμου καθώς και στη συνεχή αξιολόγηση των επιπτώσεων του στην ανάπτυξη της οικονομίας, ώστε έγκαιρα η πολιτεία να δύναται να αναπροσαρμόσει τη πολιτική ενίσχυσης των επενδύσεων

και

η εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στη διαχείριση των πόρων μέσω υφιστάμενων επιτυχημένων δομών (ΕΦΔ) στις διαδικασίες δημοσιότητας του νέου νόμου, υποβολής προτάσεων, αξιολόγησης και ελέγχου των επενδύσεων υπό την επίβλεψη των αρμοδίων υπηρεσιών της Περιφέρειας του αρμόδιου Υπουργείου, καθώς και του ΤΕΕ, μέσω μίας σχέσης αगाστής συνεργασίας που επιφέρει το μέγιστο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, συντελούν καθοριστικά στην επίτευξη της απαραίτητης διαφάνειας, ομογενοποίησης, ταχύτητας και αποτελεσματικότητας του Νόμου που είναι και το ζητούμενο.

Κατά συνέπεια προτείνεται :

- Οι Περιφέρειες να αναλάβουν τη συνολική ευθύνη για τις επενδύσεις (εκτός των επενδύσεων που θα θεωρούνται στρατηγικές ή άνω των 10 εκ. ευρώ) υποβοηθούμενες από τη δυνατότητα χρήσης των ΕΦΔ και επιπλέον στελέχωσής τους με προσωπικό και εξωτερικούς συνεργάτες.
- Η Κεντρική Υπηρεσία να έχει την ευθύνη ενισχύσεων μεγάλων επενδύσεων, των επενδύσεων ενισχύσεων μέσω σύγχρονων χρηματοοικονομικών εργαλείων καθώς και των επενδύσεων σε θέματα έρευνας-τεχνολογίας όπου η ΓΓΕΤ παίζει καθοριστικό ρόλο. Η Κεντρική Υπηρεσία δύναται και αυτή να κάνει χρήση των ΕΦΔ για ορισμένες από τις δραστηριότητες διαχείρισής της.
- Οι Περιφέρειες θα είναι υπεύθυνες για την αξιολόγηση και παρακολούθηση των επενδύσεων ευθύνης της με συγκεκριμένες προϋποθέσεις και διαδικασίες. (π.χ. οι αξιολογητές είτε με χρήση ΕΦΔ είτε όχι θα επιλέγονται από μητρώο. Η ύπαρξη εντοπιότητας ή η απαγόρευσή για τον αξιολογητή μπορεί να συζητηθεί ως προς την αναγκαιότητά της. Σε κάθε περίπτωση θα υπάρχει ασυμβίβαστο εισηγητή, ελεγκτή, αξιολογητή και των μελών των αρμοδίων οργάνων). Στην κατεύθυνση αυτή θα συγκροτούνται οι Επιτροπές Παρακολούθησης ανά Περιφέρεια με αρμοδιότητα επί των αιτημάτων έγκρισης/απόρριψης τροποποιήσεων, και Επιτροπές Αξιολόγησης με συγκεκριμένες αρμοδιότητες στην ένταξη των Επενδύσεων και τακτοποίηση του τελικού προϋπολογισμού τους και αιτημάτων θεραπείας. Στα όργανα δύναται να συμμετέχουν ανάλογα με το μοντέλο οργάνωσης, άτομα της Περιφέρειας, άτομο της Κεντρικής Υπηρεσίας, εκπρόσωποι ΕΦΔ, Εκπρόσωποι Παραγωγικών Τάξεων-Φορέων π.χ. ΤΕΕ, ΣΒΒΕ, ΣΕΒΕ, Επιμελητηρίων, κ.α. καθώς κ.λ.π. εμπειρογνώμονες).

Αντίστοιχα για τις επενδύσεις που θα φέρει ευθύνη η Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου θα δημιουργηθούν **Επιτροπές Αξιολόγησης και Παρακολούθησης**.

- Η Δημιουργία **ειδικής κεντρικής επιτελικής ομάδας** παρακολούθησης (στα πρότυπα ομάδας τεχνικής βοήθειας task -force) η οποία θα επιλαμβάνεται ζητημάτων διαχείρισης, αξιολόγησης των διαδικασιών του νόμου με προτάσεις βελτιστοποίησης τους, έκδοσης και δημοσιοποίησης στατιστικών στοιχείων, χειρισμού και επίλυσης δύσκολων θεμάτων, που εμποδίζουν την υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδυτικών έργων, καθώς και λοιπές πρωτοβουλίες.
- Θεσμοθέτηση κοινότητας στελεχών (επιτελικά στελέχη του δημοσίου, αξιολογητές, ελεγκτές, στελέχη Ενδιάμεσης Φορέων Διαχείρισης εφόσον συμμετάσχουν στη διαδικασία διαχείρισης, κ.λ.π.) που εμπλέκονται σε όλα τα στάδια υλοποίησης μίας επένδυσης για την καλύτερη παρακολούθηση εφαρμογής του νόμου, καθώς και της δημοσίευσης περιοδικών αναφορών παρακολούθησης της πορείας εφαρμογής του νόμου με τη μορφή ανοικτών δεδομένων.

4.3 Ο ρόλος του TEE

Ο ρόλος του TEE στο σχεδιασμό και υλοποίηση του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου θεωρείται κρίσιμης σημασίας Προϋποθέτει όμως και την αναδιοργάνωση των εσωτερικών του δομών προκειμένου να ανταπεξέρχεται επιτυχώς στο ρόλο του και στις απαιτήσεις του νέου παραγωγικού μοντέλου της χώρας στο πλαίσιο των προοπτικών ανάπτυξης που προδιαγράφονται εν όψει της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Το TEE σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο οφείλει να συμμετάσχει ενεργά και να ενεργοποιήσει με χρονικούς και τεχνοοικονομικούς κανόνες (όχι ατέρμονες διαβουλεύσεις) το δημόσιο διάλογο στα Τεχνικά θέματα/ζητήματα/προβλήματα του νέου επενδυτικού νόμου στην προσπάθεια μετεξέλιξής του σε θεσμικό-επιτελικό Φορέα Διαχείρισης Τεχνικών Θεμάτων που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος.

Ενδεικτικά αναφέρονται η θέσπιση εγχειριδίου πρότυπης κοστολόγησης δαπανών κτιριακών και τεχνικών έργων, η συνδρομή στις αυτοψίες ελέγχου υλοποίησης επενδύσεων, στην επίλυση ειδικών θεμάτων που άπτονται με νέες τεχνολογίες (π.χ. αποτίμηση συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας, κοστολόγηση άυλων επενδύσεων), στη συμμετοχή στις Επιτροπές Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, στην επικαιροποίηση της δευτερογενούς νομοθεσίας (άδειες, χωροταξικό πλαίσιο, κ.λ.π.) για την απρόσκοπτη υλοποίηση του νόμου, στην εκπόνηση πραγματογνωμοσύνης για τεχνικά ζητήματα και στην εξέταση αιτημάτων θεραπείας των

επενδυτών που αφορούν στο είδος και στο κόστος των δαπανών, κ.λ.π.

Μία πρόταση στο θέμα της υποστηρικτικής νομοθεσίας στον νέο επενδυτικό-αναπτυξιακό νόμο είναι η **επεξεργασία νέου ριζικά αναμορφωμένου θεσμικού πλαισίου ιδιωτικοποιήσεων στην κατεύθυνση της διευκόλυνσης των επενδύσεων.**

Σήμερα μεγάλες ιδιωτικοποιήσεις και αναπτυξιακά έργα, δημοπρατούνται με την υποχρέωση των ιδιωτών που πλειοδοτούν στους αντίστοιχους διαγωνισμούς να προβούν σε όλες τις ενέργειες για την αδειοδότηση του έργου. Η πρόσκρουση στην πολυδαίδαλη ελληνική γραφειοκρατία και το σύστημα απονομής δικαιουσύνης είναι το επόμενο βήμα. Οι χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες οδηγούν σε απίστευτες καθυστερήσεις, οι οποίες έχουν τριπλό αρνητικό αποτέλεσμα:

- α) τα έργα δεν αποδίδουν τα αναμενόμενα και πάντως ποτέ στο χρονικό πλαίσιο στο οποίο είχαν αρχικά σχεδιαστεί,
- β) το κόστος και ο χρόνος που απαιτείται για την «πάλη» με τα «θηρία» της ελληνικής γραφειοκρατίας ενσωματώνεται στο τίμημα που καταβάλλεται από τους ιδιώτες (ή στην περίπτωση που δεν έχει ενσωματωθεί οδηγεί σε χρεοκοπίες και απώλειες θέσεων εργασίας) και
- γ) δημιουργείται ένα πολύ αρνητικό κλίμα που επηρεάζει όλες τις προσπάθειες ιδιωτικοποιήσεων ή δημιουργία νέων “Greenfield” επενδύσεων στην Ελλάδα.

Οι πασίγνωστες περιπτώσεις της επένδυσης του Costa Navarino (επιτυχημένη επένδυση με περίοδο αδειοδότησης 17 έτη), της επένδυσης του πρώην εργοστασίου Αλλατίνη στη Θεσσαλονίκη (αποτυχημένη επένδυση) και της πρόσφατης ιδιωτικοποίησης του Ελληνικού (όπου σαφώς το αναμενόμενο πολύπλοκο έργο της αδειοδότησης έχει ενσωματωθεί στο τίμημα) είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Η πρόταση του ΤΕΕ/ΤΚΜ επικεντρώνεται στη χρήση της τεχνικής βοήθειας των Διαθρωπικών Ταμείων για την ωρίμανση και αδειοδότηση επιλεγμένων έργων και ιδιωτικοποιήσεων/ αποκρατικοποιήσεων (π.χ. αξιοποίηση Ελληνικού) πριν από την προκήρυξή τους. Έτσι θα επιτυγχάνεται η επιτάχυνση της υλοποίησης των έργων και παράλληλα μεγαλύτερο τίμημα καθώς ο επενδυτής θα ξέρει ότι έχει να κάνει με μία «καθαρή» επένδυση στην οποία μπορεί να ξεκινήσει εργασίες αμέσως και απρόσκοπτα και από την οποία μπορεί σε σύντομο χρονικό διάστημα να αναμένει απόδοση. Αρκεί να αναλογιστεί κανείς τα κέρδη (σε επίπεδο αρχικού τιμήματος, θέσεων εργασίας, απόδοσης προσόδων, περιβαλλοντικής αναβάθμισης κλπ) που θα μπορούσαν να είχαν

προκύψει από το Ελληνικό αν αυτή η διαδικασία είχε υιοθετηθεί πριν από 15 χρόνια.

4.4 Δημοσιότητα-Προβολή

Η δημοσιότητα και προβολή του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την επιτυχή υλοποίησή του.

Οι ενέργειες δημοσιότητας-πληροφόρησης θα πρέπει να στοχεύουν :

- α) στην ενημέρωση των επενδυτών επί του περιεχομένου του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου προκειμένου να αξιοποιήσουν τις χρηματοδοτικές ενισχύσεις αυτού και
- β) στην περαιτέρω πληροφόρηση των πολιτών για την πολιτική στήριξης των επενδύσεων από την Πολιτεία.

Επίσης πρέπει να εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια διαχείρισης του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου (υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση). Συγκεκριμένα :

- ✓ Ενέργειες δημοσιότητας και διαφημιστικής προβολής στα ΜΜΕ (π.χ. Τύπος, Διαφημιστικές καταχωρήσεις, Συνεντεύξεις, Αφιερώματα στα ΜΜΕ, Άρθρα, κ.λ.π.).
- ✓ Ενέργειες προώθησης (π.χ. Εκδηλώσεις, Ημερίδες, workshops, σεμινάρια, συμμετοχή σε εκθέσεις, έντυπα, κ.λ.π.).
- ✓ Ειδικές κατά περίπτωση προωθητικές ενέργειες (π.χ. διαγωνισμοί)
- ✓ Ενέργειες γραφείου τύπου και δημοσίων σχέσεων (π.χ. δελτία τύπου, συνεντεύξεις τύπου, ανακοινώσεις, κ.λ.π.).

Σημαντικό παράγοντα για την μέγιστη δυνατή επικοινωνιακή προβολή και αποτελεσματικότητα του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου αποτελεί η αξιοποίηση των επιχειρηματικών και αναπτυξιακών φορέων της χώρας (π.χ. Επιμελητήρια, Σύνδεσμοι, Κλαδικές ενώσεις, Σύλλογοι,...).

Επισημαίνεται ότι, οι ενέργειες που θα υλοποιηθούν βρίσκονται σε άμεση συσχέτιση με το οργανωτικό μοντέλο διαχείρισης και παρακολούθησης του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου όπως π.χ. στην περίπτωση χρήσης Ενδιάμεσων Φορέων μέσω εκχώρησης μεταξύ των άλλων της σχετικής αρμοδιότητας, το βαθμό εμπλοκής των Περιφερειών, κ.λ.π.). Κρίσιμο παράγοντα αποτελεί η επίτευξη της αναγκαίας ομογενοποίησης σε όλα τα στάδια της επικοινωνιακής πολιτικής που θα εφαρμοσθεί.

Για τους παραπάνω λόγους κρίνεται απαραίτητο να υπάρξει εκ των προτέρων ένα **κεντρικό στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο επικοινωνίας**.

Στο πλαίσιο αυτού του σχεδίου προτείνονται ορισμένες ενέργειες ως κάτωθι:

- ✓ **Δημιουργία κεντρικού διαδικτυακού τόπου** αποκλειστικά για τον Αναπτυξιακό-Επενδυτικό Νόμο. Η ιστοσελίδα θα έχει λογότυπο το οποίο θα είναι αναρτημένο υποχρεωτικά στις σελίδες Υπουργείων, Επιμελητηρίων, ΜΟΔΑ.Ε., Περιφερειών, κ.λ.π. για την προβολή του νόμου αλλά και τη δυνατότητα πρόσβασης στην κεντρική ιστοσελίδα. Το περιεχόμενο της ιστοσελίδας θα πρέπει να διακατέχεται από: πληρότητα περιεχομένου, προσβασιμότητα σε ΑμεΑ σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, φιλικότητα στο χρήστη, διαδραστικότητα και ταχύτητα ανανέωσης. Στην ιστοσελίδα μεταξύ των άλλων θα αναρτώνται όλες οι αποφάσεις, το θεσμικό πλαίσιο, αποφάσεις ένταξης, στατιστικά στοιχεία από τα έργα, συνεντεύξεις τύπου, εκδηλώσεις, φωτογραφικό υλικό κ.λ.π., ενώ επίσης θα υπάρχει η δυνατότητα υποβολής ερωτημάτων από τους επενδυτές.
- ✓ **Δημιουργία κεντρικού Help desk με περιφερειακή υποστήριξη και δομή** όπου θα έχει εκτός των άλλων και την ευθύνη της απάντησης σε ερωτήματα επενδυτών που θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά καθώς και τήρησης στατιστικών στοιχείων επισκεψιμότητας και επικοινωνίας.
- ✓ **Υποχρεωτικές** καταχωρήσεις, εκδηλώσεις ανά Περιφέρεια και έκδοση κεντρικού προωθητικού εντύπου.
- ✓ **Συνεντεύξεις τύπου** (οπλισμένη στην υποβολή του νομοσχεδίου, στην έκδοση των αποτελεσμάτων, στις αρχές κάθε χρονιάς με παρουσίαση απολογισμού της προηγούμενης και ανακοίνωση των επόμενων ενεργειών).
- ✓ **Ανάρτηση** αναμνηστικής πινακίδας ανάλογα με το έργο που υλοποιήθηκε κατ' αντιστοιχία με τις υποχρεώσεις των επενδυτών στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.
- ✓ **Ανάδειξη καλών πρακτικών** έργων που υλοποιήθηκαν και περιοδική βράβειυσή τους.
- ✓ **Υποχρεωτική εκδήλωση δύο φορές το χρόνο με τους δικαιούχους και τους συμβούλους τους**. Συγκεκριμένα η μία θα γίνεται μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης όπου οι Δικαιούχοι θα ενημερώνονται για θέματα ορθής υλοποίησης της επένδυσής τους και η άλλη θα αφορά την πορεία υλοποίησης των έργων, τυχόν προβλήματα και επίλυση

ζητημάτων που ανακύπτουν. Ανάλογα με την οργανωτική διαχείριση του νόμου οι εκδηλώσεις θα γίνονται σε κεντρικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο.

- ✓ **Έκδοση Οδηγών Υλοποίησης** στα πρότυπα αντίστοιχων προγραμμάτων κρατικών ενισχύσεων του ΕΣΠΑ.
- ✓ **Δημιουργία εντύπου αξιολόγησης διαδικασιών και ικανοποίησης Δικαιούχων.** Οι Δικαιούχοι ευθύς λάβουν την αποπληρωμή τους θα υποβάλλουν μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας τις απόψεις τους σχετικά με το έργο που υλοποίησαν σε μία σειρά θεμάτων (π.χ. θέματα πληροφόρησης, αποτελέσματα έργου, διαδικασίες νόμου, κ.λ.π.).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σύνοψη προτάσεων βελτιστοποίησης του νέου Επενδυτικού-Αναπτυξιακού Νόμου.

Ο εκάστοτε Επενδυτικός-Αναπτυξιακός Νόμος, αποτελεί διαχρονικά, το κυριότερο αναπτυξιακό χρηματοδοτικό εργαλείο της ιδιωτικής οικονομίας. Το περιεχόμενό του αντικατοπτρίζει τη φιλοσοφία και το στίγμα των πολιτικών προτεραιοτήτων, καθώς και της οικονομικής αντίληψης για το παραγωγικό μοντέλο της χώρας, της εκάστοτε κυβέρνησης.

Ιδιαίτερα στις μέρες μας, όπου η Ελληνική Πολιτεία καλείται να υιοθετήσει ενεργητικές πολιτικές και μεταρρυθμίσεις για την επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας και την προσέλκυση επενδύσεων, η άμεση διαμόρφωση και ενεργοποίησή του επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου, μετά από μία περίοδο μακράς στασιμότητας (1,5 χρόνο η χώρα στερείται αναπτυξιακού νόμου) καθίσταται πρώτιστη προτεραιότητα.

Ο νέος αναπτυξιακός-επενδυτικός νόμος πρέπει να συνυπολογίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την κουλτούρα της Ελληνικής επιχειρηματικότητας, τις πρόσφατες τάσεις του παγκόσμιου επιχειρείν, καθώς και το μετασχηματισμό-καθοδήγηση της κοινωνίας της χώρας από τη κατεύθυνση της κατανάλωσης, στην κατεύθυνση της παραγωγής και καινοτόμου γνώσης.

Η Ελλάδα, καλείται να ξαναχτίσει την επιχειρηματική της ταυτότητα και κουλτούρα πάνω σε νέες βάσεις και θεμέλια που θα δίνουν προοπτική ειδικά για τη νέα γενιά μετατρέποντας τη σημερινή στασιμότητα και επενδυτική άπνοια στην αναγέννηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στη δημιουργία μίας νέας γενιάς επιχειρηματιών που θα δρα σε ένα φιλικό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις. Στη ανάδειξη ενός νέου επιχειρηματικού προτύπου το οποίο βασίζεται στην ανταγωνιστικότητα, στην ποιότητα, στον εξωστρεφή προσανατολισμό, στην καινοτομία, στην παραγωγική αναδιάρθρωση και αύξηση της παραγωγικότητας, στην πράσινη επιχειρηματικότητα, στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, στην τεχνολογική ανάπτυξη και υπεροχή, στην ανάδειξη της επιχειρηματικής αριστείας, στη δημιουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δικτύων, προσαρμοσμένων στο νέο τοπίο που διαμορφώνει η νέα οικονομία της γνώσης με παράλληλη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που συνεχίζει να αποτελεί το διαρκές συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας.

Σημείο αναφοράς των παραπάνω είναι οι επιχειρήσεις και οι επενδύσεις. Χρειαζόμαστε τις επιχειρήσεις και ειδικότερα τις ημεδαπές, γιατί αυτές είναι που μπορούν να δώσουν ώθηση στην

οικονομία. Να δημιουργήσουν πλούτο. Να προχωρήσουν σε επενδύσεις που αποτελούν πρώτησιμη προτεραιότητα. Να δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης σε μία χώρα που η ανεργία ειδικά στους νέους αποτελεί το κυριότερο κοινωνικό πρόβλημα.

Οι εν λόγω στρατηγικές στοχεύσεις θα επιφέρουν την επίτευξη μίας ισόρροπης, βιώσιμης και ανθρωποκεντρικής ανάπτυξης, και το μετασχηματισμό της Ελληνικής Οικονομίας από μία καταναλωτική οικονομία κλειστού τύπου σε μία ανταγωνιστική οικονομία ανοικτών οριζόντων. Μία οικονομία που θα κατέχει σημαντική θέση στις διεθνείς αλυσίδες αξίας με παράλληλη αναδιάρθρωση της παραγωγικής της βάσης ενάντια στην αυξανόμενη αποεπένδυση, στην ανεργία, στη συνεχή υποβάθμιση της παραγωγικής βάσης της χώρας και το κυριότερο στην απώλεια ικανού επιστημονικού και ερευνητικού προσωπικού.

Έχοντας δεδομένη την κρίσιμη οικονομική συγκυρία που διέρχεται η χώρα μας, ο υπό διαμόρφωση επενδυτικός νόμος για την ανάπτυξή της, αποτελεί ευκαιρία αλλά και το κύριο εργαλείο, για την ανατροπή του υφιστάμενου αρνητικού επενδυτικού κλίματος και την υλοποίηση επενδύσεων που θα συμβάλλουν στην ανάκαμψη της Ελληνικής Οικονομίας.

Ωστόσο, η διαμόρφωσή του θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα από την εφαρμογή και υλοποίηση των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων (1262/1982, 1892/90, 2601/98, 3299/2004, 3908/2011, 4146/2013) τα οποία σε επίπεδο επίτευξης βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και περιφερειακής σύγκλισης και συνοχής, κρίνονται ισχνά.

Επίσης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους ρεαλιστικά διαθέσιμους πόρους για τα επόμενα χρόνια, διότι αυτό το κρίσιμο μέγεθος θα καθορίσει το είδος, το ύψος, την ένταση και την κατανομή των ενισχύσεων.

Κατά συνέπεια, ο επιχειρησιακός σχεδιασμός, η οργάνωση και η λειτουργία του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου αποτελούν κομβικά σημεία για την επιτυχή εφαρμογή του και θα πρέπει να υπηρετούν απόλυτα τις προτεραιότητες του νέου αναπτυξιακού και παραγωγικού μοντέλου που αναφέρθηκε παραπάνω.

Επιπρόσθετα των ανωτέρω επισημάνσεων, η νέα φιλοσοφία, οι νέες προτεραιότητες, η νέα στρατηγική και κυρίως η νέα επιχειρησιακή υλοποίηση που θα διέπουν το νέο νόμο και τις επενδύσεις που θα ενταχθούν σε αυτόν θα πρέπει να ενσωματώνουν τα κάτωθι χαρακτηριστικά:

- Συσχέτιση αναπτυξιακών στόχων και στρατηγικού προσανατολισμού με την ταυτότητα των ενισχυόμενων επενδύσεων λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση της περιφερειακότητας.

- Έμφαση στην παραγωγική αναδιάρθρωση και στην ανάδειξη της εξωστρεφούς και καινοτόμας ταυτότητας των επιχειρήσεων με την χρηματοδότηση επενδύσεων ανταγωνιστικής στρατηγικής διαφοροποίησης σε συνδυασμό με την ανταγωνιστική στρατηγική κόστους.
- Διαμόρφωση καθεστώτων ενίσχυσης που θα αποτελούν πραγματικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις.
- Σαφές, ευέλικτο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο, βασισμένο στο δίπτυχο απλότητα & αποτελεσματικότητα και στα πρότυπα/νόμους/θεσμούς της φιλοσοφίας του HORIZON 2020 αποφεύγοντας γκρίζες διατάξεις, επικαλύψεις υπουργικών αποφάσεων, και την ανάγκη έκδοση πολλών προεδρικών διαταγμάτων καθώς επίσης με την ενσωμάτωση όσο το δυνατό περισσότερων ρυθμίσεων που απαιτούνται για την απρόσκοπτη υλοποίησή του.
- Σαφές, ευέλικτο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο στην εφαρμογή και στη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων ολοκλήρωσης σε όλο το φάσμα των εργασιών των φορέων διαχείρισης του Νέου Επενδυτικού Νόμου με τις επιχειρήσεις, από την αρχική ενημέρωσή τους έως τη τελική αποπληρωμή τους.
- Πολυδιάστατο πλαίσιο ενισχύσεων τομέων της οικονομίας που θα λαμβάνει υπόψη του εκτός των άλλων τους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας που έχουν αναδειχθεί σε πανελλαδικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσα από πρόσφατες μελέτες διεθνών και εγχώριων οργανισμών και επίσης θα εξαντλεί όλα τα ευνοϊκά περιθώρια των κανόνων και κανονισμών της Ε.Ε.
- Έμφαση σε επενδύσεις που επιφέρουν σαφώς μετρήσιμο αναπτυξιακό αποτέλεσμα σε επίπεδο παραγωγής και υπηρεσιών, τόσο στην ίδια την επιχείρηση, όσο και ευρύτερα στην τοπική και εθνική οικονομία. Κατά συνέπεια απαιτείται η ενίσχυση επενδύσεων ευρείας κλίμακας που θα ενσωματώνουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά με παράλληλη εξασφάλιση εκ των προτέρων της κάλυψης της ίδιας συμμετοχής τους. Γίνεται φανερό ότι απαιτείται ο αναγκαίος διαχωρισμός με προσδιορισμό σαφών κριτηρίων στην επιλογή των επενδύσεων του νέου νόμου από τις επενδύσεις που θα υλοποιηθούν μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και στοχεύουν περισσότερο στον απλό εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων αλλά και στην στήριξη των πρώτων σταδίων λειτουργίας μίας επιχείρησης. Ο νέος επενδυτικός νόμος πρέπει να κινείται παράλληλα με τις επενδύσεις των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων στήριξης της επιχειρηματικότητας του νέου ΕΣΠΑ και όχι

να είναι ευθέως ανταγωνιστικός με αυτά. Οι επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του νέου νόμου πρέπει να βελτιώσουν αισθητά την κατάταξη της χώρας στους δείκτες ανταγωνιστικότητας των καταλόγων του ΟΑΣΑ και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

- Αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων χρηματοοικονομικών εργαλείων λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της επένδυσης αλλά και της φυσιογνωμίας της επιχείρησης. Είναι αναγκαία η παροχή επιχορήγησης για τις κλασικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις ιδιαίτερα της περιφέρειας, διότι αποτελούν την πιο άμεση και ανταποδοτική ενίσχυση για την άμεση διαφοροποίηση και εξέλιξή τους, ώστε να επιβιώσουν στο έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον.
- Ικανή διαχειριστική οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών με προτεραιότητα στην αποκέντρωση, τη διαφάνεια σε όλα τα στάδια διαχείρισης του Νόμου, την αποτελεσματικότητα, την προσαρμοστικότητα στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, τη λογοδοσία, την ευέλικτη οργάνωση και τον περιορισμό της άσκοπης γραφειοκρατίας σε συνδυασμό με τη θεσμοθέτηση κοινότητας στελεχών (επιτελικά στελέχη του δημοσίου, αξιολογητές, ελεγκτές, στελέχη Ενδιάμεσης Φορέων Διαχείρισης εφόσον συμμετάσχουν στη διαδικασία διαχείρισης, κ.λ.π.) που εμπλέκονται σε όλα τα στάδια υλοποίησης μίας επένδυσης για την καλύτερη παρακολούθησης εφαρμογής του νόμου, καθώς και της δημοσίευσης περιοδικών αναφορών παρακολούθησης της πορείας εφαρμογής του νόμου με τη μορφή ανοικτών δεδομένων.
- Η στήριξη της απασχόλησης μέσω της θέσπισης μία νέας αντίληψης στη σχέση: υλοποίηση επένδυσης-δημιουργία θέσεων εργασίας, όπου οι τυχόν υποχρεώσεις των επιχειρήσεων θα έχουν χαρακτήρα κινήτρου για τον επενδυτή για την επίτευξή τους και όχι κατ' ανάγκη αυστηρά τιμωρητικό χαρακτήρα σε περίπτωση απόκλισης/μη επίτευξης.
- Επαρκής και σταθερή χρηματοδότηση του Νόμου ακόμη και με τη χρήση σύγχρονων μοντέλων και ταμείων μόχλευσης της χρηματοδότησης.
- Ανάδειξη της στήριξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) σε κεντρικό σημείο αναφοράς του νέου επενδυτικού νόμου, καθώς οι ΜμΕ που αποτελούν το υγιές κύτταρο, τη ραχοκοκαλιά του παραγωγικού ιστού της εθνικής οικονομίας, έχουν πληγεί καίρια από την ύφεση και την εφαρμογή των μνημονιακών πολιτικών.
- Έμφαση στην οικονομική δυνατότητα κάλυψης της ίδιας συμμετοχής των υφιστάμενων

επιχειρήσεων, ώστε να μειωθεί το φαινόμενο αδυναμίας υλοποίησης εγκεκριμένων επενδύσεων εξαιτίας αδυναμίας χρηματοδότησης των επενδυτικών δαπανών.

- Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων σε εκτάσεις που θα παραχωρούνται από το Ελληνικό Δημόσιο, ώστε να αξιοποιηθεί αποδοτικά η <<νεκρή>> ακίνητη περιουσία.
- Δυνατότητα ενίσχυσης επενδύσεων σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας εφόσον δεν ανταγωνίζονται άμεσα τις δημόσιες υποδομές.
- Δυνατότητα ενίσχυσης άϋλων δαπανών, όπως μισθοδοσία ειδικευμένου επιστημονικού ανθρώπινου δυναμικού που θα συμβάλει στη μεταμόρφωση των κλασικών επιχειρήσεων σε οντότητες παραγωγής και διαχείρισης γνώσης, δαπανών που σχετίζονται με την εξωστρέφεια (έξοδα ταξιδίων και διαμονής, έξοδα πρόσκλησης υποψηφίων πελατών στην Ελλάδα, διενέργεια επιχειρηματικών παρουσιάσεων στο εξωτερικό, διεξαγωγή σεμιναρίων, έξοδα εκμάθησης ξένων γλωσσών στο προσωπικό, ενέργειες διερεύνησης αγορών, αμοιβές συμβουλών, κ.α).
- Υλοποίηση άμεσων δράσεων και εργαλείων τεχνικής βοήθειας και διάχυσης της γνώσης των φορέων διαχείρισης του Νέου Επενδυτικού Νόμου, με στόχο τη βέλτιστη επικοινωνία και υποστήριξη των επενδυτών για την απρόσκοπτη υλοποίηση των επενδύσεων, όπως π.χ. η ανανέωση και βελτίωση του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης επενδύσεων και η αυτόματη διασύνδεσή του με το ΟΠΣ, η κατασκευή και υποστήριξη ειδικού διαδικτυακού ιστότοπου (portal), όπου θα εγκατασταθεί όλο το υλικό ενημέρωσης, οι απαντήσεις στις ερωτήσεις των ενδιαφερόμενων, ειδικό υλικό εκπαίδευσης των αξιολογητών και ελεγκτών, η παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων του Νόμου, η παροχή συμβουλών για την υλοποίηση των επενδύσεων προς τις επιχειρήσεις, η δημοσιότητα καλών πρακτικών, η δημιουργία ειδικής ομάδας – task force, η οποία θα παρακολουθεί και θα αναλαμβάνει να επιλύει δύσκολα θέματα που εμποδίζουν την υλοποίηση των εγκεκριμένων επενδυτικών έργων, καθώς και λοιπές πρωτοβουλίες.
- Ενεργή συμμετοχή του ΤΕΕ το οποίο οφείλει να ενεργοποιήσει με χρονικούς και τεχνοοικονομικούς κανόνες (όχι ατέρμονες διαβουλεύσεις) το δημόσιο διάλογο στα Τεχνικά θέματα/ζητήματα/προβλήματα του νέου επενδυτικού νόμου στην προσπάθεια μετεξέλιξης του σε θεσμικό-επιτελικό Φορέα Διαχείρισης Τεχνικών Θεμάτων που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος. Ενδεικτικά αναφέρονται η θέσπιση του εγχειριδίου πρότυπης κοστολόγησης δαπανών κτιριακών και τεχνικών έργων, συνδρομής στις αυτοψίες ελέγχου υλοποίησης

επενδύσεων, στην επίλυση ειδικών θεμάτων που άπτονται με νέες τεχνολογίες (π.χ. αποτίμηση συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας, κοστολόγηση άυλων επενδύσεων), κ.α.

Πέρα όμως από την ύπαρξη των αναγκαίων χρηματοδοτικών εργαλείων και του επενδυτικού νόμου αποτελεί άμεση προτεραιότητα για τη δημιουργία ελκυστικού περιβάλλοντος για την προσέλκυση ξένων και εγχώριων επενδύσεων η ύπαρξη του αναγκαίου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που επιδρά σημαντικά στην επιτυχή έναρξη και υλοποίηση μίας επένδυσης. Συγκεκριμένα, χρειάζεται επικαιροποίηση και ευελιξία προς όφελος της επενδυτών στους τομείς του χωροταξικού σχεδιασμού, της αδειοδότησης των επιχειρήσεων, των επιχειρηματικών υποδομών και των δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας.

Η σύνθεση και αποτελεσματική διαχείριση των ανωτέρω πολιτικών θα επιφέρει σημαντικά θετικά αποτελέσματα στην τόνωση της ελληνικής οικονομίας και στην έναρξη μίας θετικής πορείας ανάπτυξης της χώρας με δυναμικά χαρακτηριστικά, προσφέροντας σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες προς αξιοποίηση.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ως επίσημος σύμβουλος της Πολιτείας και φορέας των Μηχανικών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που συνεχίζουν να αποτελούν τους βασικούς στυλοβάτες του παραγωγικού ιστού της, συμμετέχει ενεργά στο σχετικό διάλογο της Πολιτείας με τους αναπτυξιακούς και επιχειρηματικούς φορείς της χώρας, υποβάλλοντας τις θέσεις και απόψεις του για τον υπό διαμόρφωση νέο επενδυτικό-αναπτυξιακό νόμο της χώρας.

Για το λόγο αυτό η Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ αποφάσισε τη συγκρότηση ομάδας εργασίας η οποία στελεχώθηκε από άτομα με εμπειρία, επάρκεια γνώσεων και υψηλή κατάρτιση στα θέματα επενδύσεων και στήριξης της επιχειρηματικότητας.

Η ομάδα εργασίας, προχώρησε στην παρουσίαση μίας ολοκληρωμένης δέσμης κατευθύνσεων και προτάσεων για το περιεχόμενο του νέου επενδυτικού-αναπτυξιακού νόμου της χώρας.

Οι κατευθύνσεις και οι προτάσεις της δομούνται σε τέσσερις άξονες :

Άξονας 1 : Ταυτότητα –Φιλοσοφία Νέου Επενδυτικού Νόμου

Άξονας 2 : Ζητήματα Τεχνικού Σχεδιασμού Νέου Επενδυτικού Νόμου

Άξονας 3 : Διαδικασίες υποβολής υπαγωγής & Παρακολούθησης επενδύσεων.

Άξονας 4: Διοικητική και Διαχειριστική Οργάνωση Νέου Επενδυτικού Νόμου.

Οι ανωτέρω άξονες θα εξειδικευτούν ακόμη περαιτέρω ευθύς μετά την υποβολή του σχετικού νομοσχεδίου από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

Το κείμενο που ακολουθεί περιέχει , τόσο το αναλυτικό κείμενο των κατευθύνσεων και προτάσεων της Ομάδας Εργασίας, καθώς και μία σύνοψη του στο τέλος αυτού με τη μορφή παραρτήματος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην τελική διαμόρφωση του κειμένου καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισε η συνάντηση των μελών της Ομάδας Εργασίας και της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ στη Θεσσαλονίκη, με το Γ.Γ. Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού κ. Λόη Λαμπριανίδη.

Τέλος, θέλουμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας προς τον Πρόεδρο του ΤΕΕ/ΤΚΜ κ. Παρίση Μπίλλια και τη Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ για τη δυνατότητα που μας έδωσαν να συμβάλλουμε στη διαμόρφωση των θέσεων του ΤΕΕ/ΤΚΜ στο συγκεκριμένο ζήτημα και τη μέχρι σήμερα γόνιμη και αγαστή μεταξύ μας συνεργασία.

Η ομάδα εργασίας :

Γρηγόρης Καλαμακίδης

Θεόδωρος Σερεμετάκης

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου

Γεώργιος Κόκκας

Βασίλειος Μπέλλος

Ευστράτιος Μάνος

Ιωάννης Τσιτσόπουλος

Γρηγόριος Καλαμακίδης (συντονιστής ΟΕ): Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της ΑΤΛΑΝΤΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε. Απόφοιτος τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης Μηχανικών με ειδίκευση στους τομείς των Βιομηχανικών Ηλεκτρονικών Διατάξεων, των Ενεργειακών Συστημάτων καθώς και των Συστημάτων Αυτόματου Ελέγχου. Μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Bradford της Μεγάλης Βρετανίας στα Ηλεκτρονικά Ισχύος. Εμπειρία στη σύνταξη και υποβολή προτάσεων προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο διαφόρων Εθνικών ή Ευρωπαϊκών Ερευνητικών / Επενδυτικών Προγραμμάτων και στη Διαχείριση Έργων (project management).

Θόδωρος Σερεμετάκης: Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός και Οικονομολόγος, είναι ελεύθερος επαγγελματίας με εξειδίκευση σε συμβουλευτικές υπηρεσίες σε οργανισμούς και επιχειρήσεις στο σχεδιασμό, διαχείριση και αξιολόγηση επενδύσεων, προγραμμάτων και έργων καθώς και τεχνικές υπηρεσίες σε περιβαλλοντικά και ενεργειακά θέματα.

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου: Πτυχιούχος Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Θεσσαλονίκης-Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Προϊστάμενος του τμήματος Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Εκπρόσωπος της ΠΚΜ στην Δευτεροβάθμια Διατραπεζική Επιτροπή Ενστάσεων για τις αξιολογήσεις των προγραμμάτων ενίσχυσης των ΜΜΕ και μέλος της επιτροπής αξιολόγησης του Προγράμματος «Ενίσχυση ΜΜΕ» του ΕΣΠΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Πλούσια εμπειρία στα χρηματοοικονομικά, μανάτζμεντ και πληροφορική.

Γιώργος Κόκκας: Σύμβουλος επιχειρήσεων με περισσότερα από 20 χρόνια εμπειρία στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών κυρίως σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και start-ups στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει διαχειριστεί επενδυτικά έργα συνολικού ύψους εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ στο ΕΣΠΑ, το Γ' και Β' ΚΠΣ, επενδυτικούς νόμους, και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες. Έχει εργαστεί σε διευθυντικές θέσεις σε εταιρείες συμβούλων, αναπτυξιακούς οργανισμούς και φορείς διαχείρισης προγραμμάτων. Από το 2011 διατηρεί τη δική επιχείρηση παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Βασίλειος Μπέλλος: Διπλ. Μηχ/γος Μηχ/κός ΑΠΘ, MSc. ΕΜΠ και δραστηριοποιείται ως Ειδικός Σύμβουλος Ανάπτυξης ΜμΕ. Διετέλεσε στέλεχος του ΕΦΔ ΚΕΠΑ-ΑΝΕΜ & είναι Αξιολογητής της Ε.Ε. στο SME Instrument του Η2020.

Ευστράτιος Μάνος: Πολεοδόμος-Χωροτάκτης, MSc Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού. Ελεύθερος επαγγελματίας, σύμβουλος ευρωπαϊκών προγραμμάτων (σύνταξη-διαχείριση-αξιολόγηση), εργαζόμενος στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Πιστοποιημένος Εκπαιδευτής ενηλίκων. Πιστοποιημένος Ενεργειακός Επιθεωρητής. Έμπειρος ερευνητής, συνεργάτης ερευνητικών φορέων.

Ιωάννης Τσιτσόπουλος: Διπλ. ΑΤΜ, ελεύθερος επαγγελματίας, μέλος ΤΕΕ/ΤΚΜ με μεταπτυχιακές σπουδές στη διαχείριση υδατικών πόρων & γεωργικής-περιβαλλοντικής μηχανικής(Msc), στη διοίκηση επιχειρήσεων(MBA) και σε θέματα Management (Dip. Man). Είναι στέλεχος του ΚΕΠΑ με πλούσια εμπειρία στη διαχείριση, έλεγχο και αξιολόγηση κοινοτικών προγραμμάτων και αναπτυξιακών δράσεων για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.